

ΕΛΤΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ
ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 3655 ΚΕΜΠΑΘ
ΚΩΔΙΚΟΣ 3586

ΚΕΡΑΣΟΒΟ

ΤΕΥΧΟΣ 118

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΜΑΪΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Κ. ΦΛΩΡΗ 3-5, 113 62 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.-FAX: 210 - 88.27.296
www.kerasovo.gr e-mail: contact@kerasovo.gr

Το Λαογραφικό μας Μουσείο απέκτησε όμορφα παραδοσιακά σιδερένια κάγκελα χάρη στην ευγενική χορηγία του κ. Ιωάννη Λάππα, Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου του ΜΥΗΕ (Υδροηλεκτρικού εργοστασίου) Κερασόβου. (Φωτ. Τάκης Τζίνας).

**Γεώργιος Χ.
Κοντοδήμος,
Μεγάλος
Ευεργέτης
της Αδελφότη-
τας και του
χωριού μας**

- Αγοράστε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα από τους παραγωγούς του χωριού. Είναι σίγουρα άριστης ποιότητας και ταυτόχρονα ενισχύετε την τοπική οικονομία.
- Ψωνίστε από τα καταστήματα του χωριού. Μας χρειάζονται και τα χρειαζόμαστε.
- Προτιμήστε συγχωριανούς μας επαγγελματίες

“ΚΕΡΑΣΟΒΟ”

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας Ιωαννίνων

ΕΚΔΟΤΗΣ: Δημήτρης Τέλλης, Πρόεδρος Αδελφότητας

Κ. Φλώρη 3-5, 113 62 Αθήνα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Δημήτρης Τέλλης, 210 8642240 - 6976067198

e-mail: dimtellis@gmail.com

Αντιπρόεδρος: Μαρίκα Γαλάνη, 210 2921341

Γραμματέας: Γεώργιος Παπανικολάου, 6944717215

Ταμίας: Απόστολος Γαλάνης, 6977508179

Μέλη: Γεώργιος Παναγιώτου 6944574182

Δημήτρης Σπ. Τσιάσιος 6932352503

Χριστίνα Ν. Κοταδήμου 210 8672237

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Δημήτρης Τέλλης, Γεώργιος Παπανικολάου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ

Μαρίκα Γαλάνη, Δημήτρης Τέλλης, Χριστίνα Κοταδήμου

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ

Μαρίκα Γαλάνη

Θερμή παράκληση σε όσους μας στέλνουν εργασίες για δημοσίευση, τα κείμενα να είναι δακτυλογραφημένα ή με καθαρό γραφικό χαρακτήρα και μόνο από τη μία πλευρά της κόλλας. Γραπτά δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται. Ανώνυμες επιστολές και κείμενα δεν δημοσιεύονται.

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν σημαίνει ότι εκφράζουν και τις απόψεις του Δ.Σ. της Αδελφότητας ή της Σύνταξης.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: 20 ευρώ - 25 Δολ. ΗΠΑ - ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ 30

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Αδελφότητα Αγίας Παρασκευής Κόνιτσας

Κ. Φλώρη 3-5, 113 62 Αθήνα, τηλ. / fax: 210 8827296

Αρ. Λογαριασμού: Εμπορική Τράπεζα, 66791980

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ηπειρωτικές Εκδόσεις “Πέτρα”

Οικονόμου 32, 106 83 Αθήνα

Τηλ.: 210 8233830 - Fax: 210 8238468,

e-mail: ekdoseispetra@hotmail.com

**ΑΡΝΙΑ – ΚΑΤΣΙΚΙΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ**

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ

**ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ**

**ΤΗΛ. 695.50.52.384
694.74.09. 899**

**ΝΤΑΓΚΟΒΑΝΟΣ
ΚΩΝ/ΝΟΣ**

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

ΤΕΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Αναλαμβάνω

**Φορολογικές Δηλώσεις,
Βιβλία Εσόδων - Εξόδων -
Α.Π.Δ.**

(Οικοδομικά Ένσημα)

**Τηλ.: 210 8622211,
6978 896021**

POOLCENTER

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ &

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΙΣΙΝΑΣ

ΕΠΙΠΛΑ ΚΗΠΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΟΣ

Έκθεση 78ο χλμ.

Π.Ε.Ο.Α.Κ.

Ισθμός Κορίνθου

Τηλ.: 27410 74074

6944 515444

http://www.pisines.gr

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ “ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ 2011”

Το πρόγραμμα των πολιτιστικών εκδηλώσεων “ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ 2011” έχει ως εξής:

-26 Ιουλίου: Το χωριό μας θα τιμήσει την προστάτιδά του Αγία Παρασκευή. Τα χορευτικά τμήματα από παιδιά και νέους του χωριού θα χορέψουν στην πλατεία με την ορχήστρα του **Κώστα Χαλκιά**.

-5 Αυγούστου: Θεατρική παράσταση από το θίασο Ζίτσας. Θα μας παρουσιάσουν το έργο του Γρηγόρη Ξενόπουλου «Δεν είμαι εγώ». Είναι δωρεάν προσφορά του Δήμου Κόνιτσας στους κατοίκους του χωριού.

-7 Αυγούστου: «3ο Φεστιβάλ Χορωδιών Παραδοσιακού Τραγουδιού».

Συμμετέχουν: Η χορωδία της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος

Η χορωδία Αγνάντων και Φίλων Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων

Η χορωδία του Συλλόγου Μικρασιατών Αναβύσσου και Λαυρεωτικής

Η χορωδία του Δήμου Κόνιτσας

Το χορευτικό του Λυκείου Κόνιτσας

Το χορευτικό της Αδελφότητας του χωριού

Την εκδήλωση θα πλαισιώσει μουσικά η ορχήστρα του **Νίκου Φιλιππίδη** και χορηγοί είναι ο **Συνεταιρισμός Κοινής Χορτονομής** του χωριού και ο **Δήμος Κόνιτσας**.

Το μήνυμά της

Καθότανε στη ρίζα του πλατάνου
όπου ίσκιασε στον ίσκιο του αποκάτου
γενιές γενιών αμέτρητες, καθόνταν
με το μαύρο βαρύ κεφαλοδέσι
τριγύρω απ' τα κατόχρονα μαλλιά της
ομόθωμα της τρανής αιώνιας Μάννας,
της ίδιας γης που τηνε λέμε ΕΛΛΑΔΑ
και Παναγιά και Δήμητρα, καθόνταν
η βάβω-γρηα, στοιχειό καιρών και τόπων,
σκυφτά, κι έστριβε ασάλεφτη τ' αδράχτι
στα ροζιασμένα χέρια, η ίδια ως νάταν
γύρω μας γη, που τηνε λέμε ΕΛΛΑΔΑ...

Κι ως από μπρος της διάβηκα και κείνη
δεν ένιωσε το διάβα μου, θαρρώντας
πως δεν άκουγε, ζύγωσα στ' αυτί της
την καλημέρα για να πω... Τι πάντα
τη μάννα-γρηα, στοιχειό καιρών και τόπων,
διαβάτης την προσκύνησα, και πάντα,
περαστικός, να πάρω την ευχή της
όπου κι αν ήμουν, έσκυπα μπροστά της...

Μα δεν με καλοσώρησε... Δε μούπε
«στράτα καλή» ως προσδόκαα, μα ως μέσα
απ' το χώμα ν' ανέβαινε η φωνή της,
με πνιγμένο το βλέφαρο στο δάκρυ
το βουβό, με βαθειές αυλακωμένο
το πρόσωπο αυλακίες, κοιτώντας με είπε:
«Αχ πώς το πάθαν τούτο τα παιδιά μας.
Αδέρφια να κλέβουνε τ' αδέρφια...
Τα παιδιά μου να κλέβουν τα παιδιά μου!»
Με τη βαρειά, χωριάτικη φωνή της

-13 Αυγούστου: Εθελοντική αιμοδοσία από κινητή μονάδα αιμοληψίας του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων.

- 15 Αυγούστου: Λαϊκή βραδιά.

-18 Αυγούστου: Ημερήσια εκδρομή αντάμωμα με τους Κερασοβίτες στο Κακοπλεύρι Καλαμπάκας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Αναχώρηση από το χωριό στις 7.30π.μ. Περιήγηση στα αξιοθέατα των Ιωαννίνων: Νησάκι, σπήλαιο Περάματος, μουσείο Βρέλλη, Δωδώνη, Κάστρο. Προσκύνημα στο μοναστήρι της Παναγίας στις Σταγιάδες Καλαμπάκας και φαγητό στο Κακοπλεύρι Καλαμπάκας. Επιστροφή και στάση για καφέ στο Μέτσοβο. Η τιμή ανά άτομο είναι 20€ για το κόστος του λεωφορείου.

Ενδιάμεσα θα διοργανωθούν: έκθεση φωτογραφίας από τις Παιδουπόλεις σε συνεργασία με τον λαογράφο **Τάκη Φασούλη**, έκθεση φωτογραφίας με φυτά της περιοχής μας του γεωπόνου **Θ. Χήτου**, αγώνας ποδηλασίας, ανάβαση στο Σμόλικα, κατάβαση του Βοϊδομάτη με κανό-καγιακ, αναπαράσταση παραδοσιακών παιχνιδιών. Οι ημερομηνίες των εκδηλώσεων αυτών θα ανακοινωθούν στο χωριό.

Την επιμέλεια του προγράμματος έχει το **Δ.Σ. της Αδελφότητας Κερασοβιτών Αθήνας**

τούτο είπε μοναχά, και με το χέρι
το ροζιασμένο το μεγάλο δάκρυ
σφογγώντας απ' τα μάτια της, με το ίδιο
το γνέμα ως μούσκεψε, άρχισε τ' αδράχτι
να στρίβει πάλι ολόβαρο μπροστά της...

Και μέρες τώρα, κι ώρα με την ώρα,
πιο ζωντανή μες στην ψυχή μου ακούω
σα βροντή και σα βόγγο τη φωνή της:
«Αχ πώς το πάθαν τα παιδιά μας!
Αδέρφια να κλέβουνε τ' αδέρφια...
Τα παιδιά μου να κλέβουν τα παιδιά μου!...»
Κι αναπαμό απ' την ώρ' αυτή δεν έχω...
Μήνυμα απλό Σας στέλνω, από το στόμα
της Αιώνιας Μάννας, που τη λέμε ΕΛΛΑΔΑ...

Μήνυμα απλό Σας γράφω, από τα σπλάχνα
της αιώνιας μάννας που τη λέμε ΕΛΛΑΔΑ...

Μήνυμα απλό Σας κράζω, από τα βάθη
του πόνου της, αδέρφια της Ελλάδας:

«ΣΩΝΕΙ Η ΚΛΕΨΙΑ, ΠΟΥ ΤΥΡΑΝΝΑΕΙ ΤΗ ΜΑΝΝΑ!
ΣΩΝΕΙ Η ΚΛΕΨΙΑ, ΤΗ ΜΑΝΝΑ ΜΑΣ ΠΟΥ ΡΗΜΑΖΕΙ!»
Κι αχ, ακούστε με, αδέρφια της Ελλάδας!

Σημείωση: Το ποίημα αυτό είναι διασκευή από ποίημα του Άγγελου Σικελιανού που του έγραψε το 1943 με αφορμή τις εμφύλιες συγκρούσεις των ανταρτών της Εθνικής Αντίστασης. Εδώ αντικαταστήσαμε τη λέξη σφαγή με τη λέξη κλεψιά. Είναι μια κραυγή αγωνίας και ταυτόχρονα καταγγελία για τη σύγχρονη οικονομική κρίση της πατρίδας μας.

ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Η ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μας το 1957. "Ο φόβος και ο τρόμος" της περιοχής.
(Αρχείο Ευαγγέλου Τζίνα).

Παιδιά του χωριού μας το 1953, φωτογραφίζονται κάτω από το άγαλμα της Φρειδερίκης, στην πλατεία της Κόνιτσας.
(Αρχείο Δημητρίου Μανέκα).

Ο Αποστόλης Σιάφης παίζει κλαρίνο σε καφενείο του χωριού.
(Αρχείο Δημητρίου Μανέκα).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ: -Ευχαριστούμε τους κ. Ζήση Κ. Τσιάτσιο και Ανδρέα μ. Νταγκοβάνο για την εθελοντική προσφορά αίματος στην Τράπεζα της Αδελφότητας. Με την ευκαιρία αυτή να θυμίσουμε στους αιμοδότες μας ότι μπορούν να προσφέρουν αίμα και να το καταθέσουν στην Τράπεζά μας από οποιοδήποτε νοσοκομείο, αρκεί να το αναφέρουν στον πρόεδρο της Αδελφότητας για να το καταγράψει.

-Ευχαριστούμε την κ. Μαρία Αγγελοπούλου, Ηλιούπολη για την προσφορά βιβλίων για τη βιβλιοθήκη του Συλλόγου Νέων του χωριού. Ευχαριστούμε ακόμη τον Ευάγγελο Απ. Τζίνα για τη διαμεσολάβηση της σημαντικής αυτής προσφοράς.

ΚΕΡΑΣΟΒΙΤΙΚΑ ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Παιδιά του χωριού μας στην Παιδόπολη των Ιωαννίνων το 1948. Διακρίνονται: Κώστας Δ. Κουκούμης, Κώστας Απ. Κουκούμης, Αποστόλης Τζιμοτόλης, Βάια Δ. Τέλλη, Ξενοφών Νταγκοβάνος, Ελένη Σκουτέρη, Σπύρος Τσιάτσιος (επάνω). (Αρχείο Μουσείου Μπενάκη).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ: Το Τοπικό Συμβούλιο παρακαλεί τους κατοίκους του χωριού που υδρεύονται από το παλιό δίκτυο να μεριμνήσουν μέχρι το τέλος Αυγούστου να συνδεθούν με το νέο δίκτυο διότι το παλιό θα καταργηθεί οριστικά. Η απόφαση αυτή έχει σκοπό την καλύτερη ύδρευση των κατοίκων καθώς θα περιοριστούν οι διαρροές.

Για περισσότερες διευκρινίσεις επικοινωνήστε με τα μέλη του Τοπικού Συμβουλίου:

Παντελής Γαλάνης, τηλ. 697.6551.251

Παντελής Κυρίσης, τηλ. 693.70.45.948

Παντελής Γαλάνης

Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ - ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ
ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ

ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΚΙΝ. 697 6832378

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

ΒΑΪΛΑΣ Δ. ΚΩΣΤΑΣ, ΚΙΑΤΟ	20
ΒΑΪΛΑΣ Κ. ΔΙΟΝΥΣΗΣ, ΚΙΑΤΟ	30
ΒΑΣΙΟΣ Δ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20
ΒΑΣΙΟΣ Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	20
ΓΑΛΑΝΗΣ Π. ΓΙΑΝΝΗΣ	20
ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ ΑΡΙΣΤΟΣ	20
ΓΕΛΑΔΑΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	20
ΓΑΛΑΖΟΥΛΑΣ ΗΛΙΑΣ	30
ΓΙΩΤΑΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ	20
ΓΚΟΥΤΣΗ ΜΑΙΡΗ	20
ΓΚΟΥΤΣΙΟΣ ΘΩΜΑΣ	30
ΔΡΑΜΗ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	50
ΕΞΑΡΧΟΥ Ι. ΕΥΘΥΜΙΟΣ	30
ΖΗΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	20
ΖΗΚΑΣ Ι. ΑΝΤΩΝΗΣ	40
ΖΗΚΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	20
ΖΙΟΥΛΗΣ ΤΑΚΗΣ	50
ΖΙΟΥΛΗ-ΤΣΕΛΕΝΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	50
ΖΟΥΚΑ ΚΑΣΣΙΑΝΗ (Στη μνήμη του γιου της Σπύρου)	20
ΚΙΤΣΑΚΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ	20
ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΣ Δ. ΘΑΝΑΣΗΣ	50
ΚΟΤΑΔΗΜΟΣ ΑΠ. ΒΑΣΙΛΗΣ	20
ΚΟΥΚΟΥΜΗΣ ΑΠ. ΘΑΝΑΣΗΣ	20
ΚΟΥΛΑ-ΤΕΛΛΗ ΙΩΑΝΝΑ	20
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ-ΧΟΥΛΙΑΡΑ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	50
ΚΩΤΟΥΛΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	50
ΚΩΤΟΥΛΑ-ΦΛΙΝΔΡΗ ΛΙΤΣΑ	50
ΚΩΤΟΥΛΑ ΕΥ. ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ	20
ΛΕΤΣΙΟΣ ΚΩΣΤΑΣ (Στη μνήμη της συζύγου του Χαρούλας)	120
ΛΕΤΣΙΟΣ ΚΩΣΤΑΣ	30
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΑΛΕΚΟΣ	20
ΜΑΝΕΚΑΣ ΝΙΚΟΣ	20
ΜΕΛΙΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	20
ΝΑΚΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	30
ΝΑΚΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	20
ΝΤΑΓΚΟΒΑΝΟΥ Ξ. ΛΙΤΣΑ	20
ΠΑΝΤΑΖΗ ΠΟΛΥΞΕΝΗ	20
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΣΠ. ΚΩΣΤΑΣ	20
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	30
ΠΑΣΙΑΣ ΑΧ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΠΥΡΓΟΣ	50
ΠΑΣΙΑΣ ΑΧ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Στη μνήμη των γονιών του)	50
ΠΑΣΙΑΣ Ι. ΔΗΜΗΤΡΗΣ	20
ΣΑΜΑΡΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ	20
ΣΑΜΑΡΑΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΗΣ	30
ΣΕΛΣΙΩΤΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	20
ΣΕΛΣΙΩΤΗΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ	20
ΣΗΛΑΙΟΥ ΒΑΪΑ	20
ΣΙΑΦΗΣ ΑΘ. ΓΙΩΡΓΟΣ	50
ΣΚΑΛΩΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ	50
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, ΤΡΑΓΑΝΑ ΛΟΚΡΙΔΑΣ	50
ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ, ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ	20
ΣΤΡΑΤΣΙΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	30
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	20
ΤΕΛΛΗ - ΚΙΤΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	20
ΤΕΛΛΗ ΣΤΑΘΟΥΛΑ	25
ΤΖΙΝΑ Κ. ΜΑΡΙΑ	10
ΤΖΙΝΑ-ΜΠΟΥΡΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ	20
ΤΖΙΝΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	100
ΤΖΙΝΑΣ ΕΥ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	20
ΤΖΙΝΑΣ Ι. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	20
ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΚΟΝΙΤΣΑ	20
ΤΣΙΑΤΣΙΟΣ Ζ. ΚΩΣΤΑΣ	20
ΤΣΙΑΤΣΙΟΥ Δ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	20
ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ ΑΠ. ΚΩΣΤΑΣ	20
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	
ΛΕΥΚΟΘΕΑ Β. ΚΙΤΣΑΚΗ	50
ΝΙΚΟΣ ΣΠ. ΚΟΥΚΟΥΜΗΣ	20
ΚΩΣΤΑΣ ΣΠ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ (Για να στηθεί σημαία στο Μουσείο)	130

1. Το Λαογραφικό μας Μουσείο απέκτησε όμορφα παραδοσιακά σιδερένια κάγκελα χάρη στην ευγενική προσφορά του κ. **Ιωάννη Λάππα, Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου του ΜΥΗΕ Κερασόβου**. Οι κάτοικοι αλλά και το Διοικητικό Συμβούλιο του Μουσείου ευχαριστούν από βάθους καρδιάς τον κ. Λάππα γιατί με την μεγάλη αυτή προσφορά το Μουσείο μας παρέχει ασφάλεια στα εκθέματα που εκτίθενται σ' αυτό. Τέτοιες χορηγίες αποδεικνύουν την ευαισθησία των δωρητών και ο τόπος μας έχει ανάγκη από ανθρώπους που αγκαλιάζουν έργα πολιτισμού και ανθρωπισμού.

2. Στις 4 Ιουλίου 2011 και ώρα 21.00, στο Κηποθέατρο ΔΟΡΑ ΣΤΡΑΤΟΥ, στο λόφο Φιλοπάππου στην Αθήνα θα πραγματοποιηθεί το 1ο Αντάμωμα Πολυφωνικών Σχημάτων και Φωνών.

3. Το Πάσχα πέρασε βουβό, χωρίς κλαρίνα, ως φόρος τιμής στον άδικο και πρόωρο χαμό του αγαπημένου μας Σπύρου Ζούκα.

Με μεγάλη χαρά και ικανοποίηση είδαμε για πρώτη φορά τόσο καθαρές τις πλατείες του χωριού χάρη στη φροντίδα του νέου Κοινοτικού Συμβουλίου και κυρίως των Παντελή Κυρίτση και Παντελή Γαλάνη. Περιποιήθηκαν το χώρο του μνημείου το οποίο ως τώρα έδειχνε έν-

ΜΙΚΡΑ & ΜΕΓΑΛΑ ΝΕΑ

τονα σημάδια εγκατάλειψης και σε συνεργασία με την εκκλησιαστική επιτροπή έγιναν εργασίες καλλωπισμού και στο χώρο μπροστά στο ιερό της κεντρικής εκκλησίας. Οι παρεμβάσεις αυτές είναι αξιόπαινες γιατί η πλατεία του χωριού είναι ο καθρέφτης του και μαρτυρούν τον πολιτισμό μας και την αγάπη μας γι' αυτό. Ευχόμαστε να συνεχίσουν με τον ίδιο ζήλο.

4. Στην Κόνιτσα ιδρύθηκε Σύλλογος Αποφοίτων του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας. Είναι μια πρωτοβουλία που σκοπεύει στη σύσφιξη των ανθρώπινων σχέσεων ανάμεσα στους αποφοίτους του εν λόγω σχολείου. Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού μας συγχαίρει τα μέλη για την πρωτοβουλία αυτή και τους εύχεται καλή επιτυχία στο έργο τους.

5. Το Μάιο άγνωστοι χρυσοθήρες έσκαψαν με σκαπτικό μηχάνημα στον Αϊ-Λια. Βρήκαν άραγε το θησαυρό; Η αστυνομία ανέλαβε τις έρευνες αλλά ως συνήθως δεν θα μάθουμε τίποτα. (Φωτό Π. Κυρίτσης)

6. Μετά την τοποθέτηση της web camera στο χωριό η επισκεψιμότητα της ιστοσελίδας www.kerasono.gr εκτινάχτηκε. Έτσι από την αρχή του τρέχοντος έτους έχουμε:

ΕΛΛΑΔΑ: Αθήνα 7.065 επισκέψεις, Θεσσαλονίκη 702, Πάτρα 219, Ιωάννινα 164, Ηράκλειο 157, Κέρκυρα 151, Καρπενήσι 104, Λάρισα 102, Κοζάνη 99, Νέα Ιωνία 74, Βόλος 55 και 28 άλλες πόλεις.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ: Γερμανία 71 επισκέψεις, Κύπρος 71, ΗΠΑ 58, Ηνωμένο Βασίλειο 49, Πολωνία 28, Σουηδία 14, Ρωσία 11, Αυστραλία 9 και 22 άλλες χώρες.

Ο Θοδωρής Κυρίτσης γράφει για τον Μετεωρολογικό Σταθμό και τη web camera του χωριού

Την Κυριακή 13/02/2011 βρεθήκαμε στην Αγία Παρασκευή – Κεράσοβο Κονίτσης, τρία από τα μέλη του metar.gr και ο υπεύθυνος του σταθμού στην Τύρια, για να εγκαταστήσουμε έναν ακόμη Αυτόματο Μετεωρολογικό Σταθμό τύπου DAVIS.

Η ημέρα ήταν συννεφιασμένη με λίγο κρύο, πράγμα που δεν μας ενόχλησε καθόλου, για την άρτια εγκατάσταση του μετεωρολογικού σταθμού.

Ο Α.Μ.Σ. μετρά όλες τις βασικές μετεωρολογικές παραμέτρους.

Αναλυτικά: Θερμοκρασία, Υγρασία, Σημείο δρόσου, Άνεμος (ένταση, διεύθυνση), Βαρομετρική πίεση, Υετός (σημερινός/κακοκαιρίας/μηνιαίος/ετήσιος), Ραγδαιότητα βροχόπτωσης, Αίσθηση Ψύχους, Φαινομενική Θερμοκρασία, Δείκτης Δυσφορίας. Από το απόγευμα της Κυριακής 13 Φεβρουαρίου 2011 ξεκίνησε επίσημα τις καταγραφές και μεταδίδεται σε πραγματικό χρόνο στο δια-

δίκτυο με ανανέωση ανά 5 λεπτά στην διεύθυνση: <http://penteli.meteo.gr/stations/kerasono/>

Ο σταθμός εντάχθηκε στο δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών του www.metar.gr και του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών www.meteo.gr, το οποίο και ευχαριστούμε για την φιλοξενία της ιστοσελίδας.

Η κάμερα τοποθετήθηκε στο σχολείο του χωριού με θέα τη κορυφή του Σμόλικα 2.637m, η οποία είναι εντυπωσιακή από τα 960μ υψόμετρο και αξίζει κάποιος να την θαυμάσει και από κοντά.

Το σταθμό και τη κάμερα τα χρηματοδότησε ο Αγροτικό Συνεταιρισμός Διαχείρισης Κοινής Χορτονομής, του χωριού.

Επίσης να ευχαριστήσουμε το group Κερασοβιτών στο facebook για την συμβολή τους, ώστε το όνειρο αυτό να γίνει πραγματικότητα.

Η ομάδα του metar.gr

Ο τσέρος του Κεράσοβου - Γράφει ο Γιάννης Κανναβός

Μικροί και στο σχολείο μαθαίναμε και τραγουδούσαμε το «Ένας πεύκος μέσ' τον κάμπο, γέρασε ο φτωχός. Ζει διακόσια τόσα χρόνια μοναχός» Στην παιδική μας φαντασία ο γεωγραφικός όρος «κάμπος» ισούνταν με ένα μεγάλο πεδινό ίσιωμα χωραφιού χωρίς όχθους και βράχους, αφού ο ορίζοντας του κόσμου μας ήταν κλειστός με το μέγεθος του τότε συννεφιασμένου, σκοτεινού κι άλλοτε καταγάλανου σαν κομμάτι της σημαίας μας ουρανού που τον έφραζε σαν γιγάντια ομπρέλα και στηρίζονταν στις όμορφες κορφές των βουνών μας. Σε όλους τους στίχους του ποιήματος, έμεινε αξεδιάλυτο το μυστήριο «όσων είχε δει και ακούσει ο πεύκος» που δεν μιλούσε και απαραβίαστη κρατούσε και τη σιωπή του... Τα δέντρα, έλεγε ο δάσκαλος, είναι τάφοι μυστικών που ακούγονται μαζί τους στις φωτιές να ζεσταθούμε, όπως παίρνουμε κι εμείς σαν φεύγουμε, εκτός παραδείσου, ανεξομολόγητες εκμυστηρεύσεις πόθων και καημών, γλυκές αμαρτίες και καίμε γράμματα που σώσαμε και φυλάξαμε, φλογερός, αγνής κι' αστέριωτης αγάπης, για να μην πετάξουν έξω, τα σκορπίσει ο άνεμος και γίνουν «οι γλώσσες τους» μαχαίρια και ματώσουμε και πονέσουμε. Όλοι πρέπει να αγαπάμε τα δέντρα και να τα φροντίζουμε. Και αυτά μας αγαπάνε κι ευεργετικά μας χαρίζουν τον πλούτο τους, πλούτο πολύ, ακριβό, πολύτιμο, απαραίτητα στοιχεία αναγκών και υπηρεσιών μας, συστατικά της υγείας και της ζωής μας... Έλεγε, εξηγούσε και άφηγε ακατάληπτα υπονοούμενα ο δάσκαλος, που δεν διεισδύσαμε κι' εντρυφούσαμε ερμηνευτικά. Αχόρταγα, διψασμένα ακούγαμε και χάσκαμε για άλλα και ...περισσότερα. Εκείνος, έχοντας κρεμασμένα τα μάτια μας πάνω του, με αφηγηματικότητα πλάστη παραμυθιών ανοίγονταν σε φιλοσοφήματα με παραβολές, όπως αποδίδαμε, σαν λίγο μεγαλώσαμε. Τα δέντρα θα σε κρύψουν στον όγκο των κορμών τους όταν κινδυνεύεις και δεν θα σε προδώσουν όπως κάποιιο άνθρωποι, που δε θα σε χωράει το σπίτι τους αν προστρέξεις σε βοήθειά τους θα πυροβολούνται απ' τους εχθρούς να βρουν την καρδιά σου και δεν θα αναστενάξουν. Μπορεί να γαζωθούν, να πέσουν μαζί σου απ' τις ίδιες σφαίρες. Οι άνθρωποι είναι υπολογιστές και το τομάρι τους θα μετράει περισσότερο απ' όποιου άλλου... Πόσοι και πόσοι νέοι, σαν νοιώσουν τα πρώτα σκιρτήματα αγάπης και τον έρωτα να κοχλάζει στο αίμα τους, δεν πάνε πίσω απ' τα δέντρα ν' ανταλλάξουν τα πρώτα τους φιλιά, ν' αγκαλιάσουν την ευτυχία τους, για να αποφύγουν τα αδηφάγα μάτια ζηλόφθονων και κουτσομπολιού. Πόσοι σε στιγμές ερωτικής μέθης δεν χαράζουν στη φλούδα τους τα ονόματα, ως σε συμβόλαιο περάσματος στα δάχτυλά τους άυλες βέρες και δεν παίρνουν όρκους να γίνουν χρυσές στους γάμους τους. Τα δέντρα βογκούν και σκούζουν σα να καταριούνται, σε θύελλες και καταιγίδες που τα χτυπάνε ανελέητα να τα ξεριζώσουν, να τα σπάσουν και τις ηλιόλουστες μέρες να νοιώθουν το αεράκι απαλό τους χάδι, θρόισμα νανουρίσματος μας ευχάριστου ύπνου γλυκών ονείρων μας. Άνεμοι κουβαλάνε και σπέρνουν τους σπόρους τους και όσα πουλιά τους ξεφεύγουν φύτες τους. Άλλοτε πέφτουν σε γόνιμο έδαφος σα σε λουλουδόκητους, που γλείφουν τη δροσιά από ποτάμια, ρέματα και λάκκους θρύλων, που λούζονται νεραίδες και στους ίσκιους τους σταλίζουν αγρίμια και λαφίνες και άλλοτε σε ραχοκοκαλιές βράχων, που οι ισχνές ριζούλες τους σκίζουν σαν ασάλινες σφήνες, τα πλευρά και τους σπονδύλους τους, να μπουν στο μεδούλι και στα σπλάχνα τους να βυζάζουν χυμούς και να ζήσουν. Σαν τον αμάραντο κι αυτά, που φυτρώνει «στις πέτρες και στα λιθάρια» που μήτε οι μέλισσες που τα βρίσκουν να τρυγήσουν γύρη και άρωμά του για το βασίλειο της κυψέλης τους. Συχνά φιλοτιμούνται και οι άνθρωποι και φυτεύουν δέντρα για την πολλαπλή χρησιμότητά τους, όμως και τα ίδια δημιουργούν στους εγκληματίες και δολοφόνους πως αφού από ένα δέντρο μπορούν να παραχθούν εκατομμύρια σπύρτα κι ένα σπύρτο μπορεί να κάψει εκατομμύρια δέντρα. Θρέφονται απ' τον ήλιο, τον αέρα, το νερό των βροχών και χιονιών που αποθηκεύει η γη στις δεξαμενές της και βρίσκουν να πίνουν οι ρίζες τους που σα βδέλλες στο ψάξιμο και στην απορρο-

φητικότητα σκάβουν και χώνονται, βαθύτερα. Θαυματουργική η φύση με τους κανόνες της που δημιουργεί έκσταση θαυμασμού και μαγείας, τέρψη οφθαλμών και ψυχής μας.

Έτσι, από έκπληξη και θαυμασμό στέκομαι στον τσέρο του Κεράσοβου σαν πάνω στο χωριό και πριν περάσω τον Κακόλακκο. Καχεκτικός απ' τη δίψα σα να μην ανεβαίνουν πόντοι στο μπόι του και ολομόναχος τον ξεζουμίζει ο καυτός ήλιος του καλοκαιριού και άγρια ανεμοδέρνεται το χειμώνα. Στημένος εκεί στο μικρό βράχο που οι μπουλντόζες δεν τον έσπασαν σαν άνοιγαν τη δημοσιά του δρόμου, ίσως κι' από σεβασμό στην παράξενη ύπαρξή του ή και ως φυσική μπάρα προφύλαξης τροχοφόρων να μη βρεθούν στα σκέμνια του χάους που κρέμονται πίσω του. Σα στοιχειωμένη φύτρα που κοράκι δεν κατάφερε να καταπιεί και νυφίτσα να ξεγυμνώσει σε θεσπέσιο μεζέ, στέκει εκεί κατάκορφα, σα σύμβολο δύναμης και αντοχής, πάλης με τους δαίμονες των καιρών να παίρνει ανάσα ζωής. Μπήγει τις ατροφικές του ρίζες στις σχισμές του βράχου, να δαγκώσουν χώμα απ' τα σκορπίσματα σκόνης των ανέμων και να τροφοδοτήσουν τους αρμούς του λίγη δροσιά, σα κομπρέσες να πέσει ο πυρετός, να καταπραΰνουμε πονοκεφάλους μας. Τονωτικές κομπρέσες ζωής του οι ψιχάλες ως θεία ραντίσματα, από κυνηγημένα, ξεφούσκωτα σύννεφα, τα γενναία ποτίσματα από μπόρες και ακατάπαυστες βροχές, τα σάβανα χιονιού όταν τα σκεπάζουν και είναι αναστάσιμα, οι σήραγγες που ανοίγουν στις πέτρες οι ρίζες του, να μουσκέψουν λίγο σε υγρασία χώματος. Κι' αυτός, σα να ξέρει το πολύτιμο χάρισμα της ζωής, αμύνεται κι' απλώνει πλοκάμια τις ρίζες του, που η μια γεννάει άλλη και πλέκονται σαν περικοκλάδες, σα φίδια σε ερωτική περίπτυξη, να τον κρατήσουν όρθιο και περήφανο. Εκεί, στη δύσβατη, απάτητη κορφούλα, που δεν τον φτάσανε γίδια, μήτε βοσκοί να τσακίσουν τα κλωνάρια του, δεν ζηλεύει τα ψηλότερα, σα να φοβάται να τα φτάσει, μη τον χτυπήσουν κεραυνοί και τον «φάνε» οι ξυλοκόποι. Αγναντεύει γύρω – τριγύρω όσα έχουν καλύτερη τύχη να τραφούν και να προκόψουν. Αγναντεύει και κάτω, στο χάσμα αβύσσου, που θέλγουν και προκαλούν τα γάργαρα νερά που τρέχουν στην άπλα της ποταμιάς του Κακόλακκου και του Βουρκοπόταμου και ίσως τον πιάνει πικρό παράπονο που δεν τα απολαμβάνει και τον στερείται το δικαίωμα να ξεδιψάσει. Στα τριακόσια μέτρα πιο πάνω και δεξιά είναι η εντυπωσιακή βρύση χρυσόχερων χτιστών μαστόρων Κερασόβου, για τους αποσταμένους διαβάτες και ένα παγούρι νερό, σα σε πρωινό του νίψιμο και δροσοσταλιάς κανείς δεν του πήγε. Δεν του έριξε μήτε μια χούφτα η φτυαριά χώμα σαν προσφάι και γέμισμα της πέτρινης γλάστρας του βράχου του, να κρατήσει σα σφουγγάρι λίγο χιόνι και βροχή στα λιοπύρια και στις ανομβρίες. Στέκεται εκεί και καταγράφει όσους περνούν, καταφτάνουν ή φεύγουν απ' το χωριό. Καταγράφει την απονιά του κόσμου, που ενώ χαίρεται την ομορφιά της φύσης κι αποτελεί και ο ίδιος στολίδι της, λίγοι νοιάζονται να προστατέψουν το περιβάλλον, τη χλωρίδα, πανίδα και τους πνεύμονες οξυγόνου ζωής μας. Αν ένα κλωνάρι, κλαδάκι του γίνονταν ξερακιανό χέρι, θα το άπλωνε για ζητιανιά ευσπλαχνίας και αν γίνονταν φωνή θα ήταν ευχές ευλογίας να καλοταξιδεύουν όλοι και να χαίρονται το ωραίο και ένδοξο χωριό τους. Ίσως κάτι να έλεγε και στον Άι-Δημήτρη που βρίσκεται απέναντι του, να τον βοηθήσει να φτάσει τα χρόνια του «γέρου πεύκου στον κάμπο» που έχουν κοινή μοίρα να είναι ολομόναχοι. Η ζωή έχει πάντα χαρές και ομορφιά και όταν τη σκοτώνει μοναξιά, δυσβάσταχτοι πόνοι, φαρμακερές πίκρες κι' αγιάτρευτες ανημπόριες. Αυτή θέλει να χαρεί κι' ο Τσέρος εκεί στο βράχο την κορφή στις πύλες του Κεράσοβου! Να θυμίζει και δασκαλέματα σαν ήμασταν παιδιά και να ημερεύει τις καρδιές με αγάπη. Αγάπη για τους ανθρώπους και τη φύση αλληλέγγυα και αδιαχώριστα.

Σημείωση: Τσέρος είναι είδος βελανιδιάς με μικρότερα φύλλα, πιο σκληρής και πιο ανθεκτικής κατηγορίας. Στα κουδαρίτικα σημαίνει κρέας.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

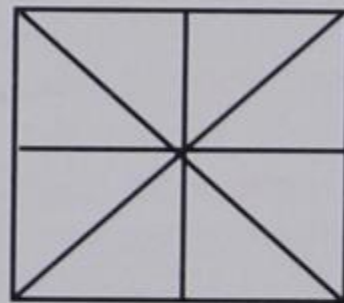
Το παιχνίδι είναι μια κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα του ανθρώπου που εκδηλώνεται αυθόρμητα από την βρεφική ηλικία. Αρχικά ως εργαλείο για να γνωρίσει τον κόσμο και αργότερα, στην παιδική ηλικία, ως μέσο να κοινωνικοποιηθεί και να καταξιωθεί ανάμεσα στους συνομηλίκους του. Πολλά από τα παιχνίδια παίζονται και από τους μεγάλους και βέβαια οι στόχοι και η σκοπιμότητα δεν απέχουν πολύ απ' αυτούς της παιδικής ηλικίας.

Στο παρόν τεύχος θα περιγράψουμε παραδοσιακά παιχνίδια που έπαιζαν οι προηγούμενες γενιές, αγόρια και κορίτσια. Πολλά από αυτά τείνουν να ξεχαστούν ακόμη κι από αυτούς που τα έπαιζαν γιατί ο χρόνος είναι αδυσώπητος. Οι νεώτερες γενιές φυσικά ζώντας κυρίως στα αστικά κέντρα είτε δεν τα έμαθαν ποτέ είτε άλλαξε ο τρόπος ζωής και είναι αδύνατο να τα παίξουν. Θα προσπαθήσουμε να τα περιγράψουμε όσο λεπτομερέστερα γίνεται ώστε να οι κανόνες τους να γίνουν πλήρως αντιληπτοί και να είναι σε θέση ο καθένας, μικρός ή μεγάλος, να το παίξει χωρίς προσπάθεια. Η αφορμή δόθηκε από τα παιχνίδια που συγκεντρώθηκαν στο Λαογραφικό μας Μουσείο και γέννησαν σε πολλούς την περιέργεια και την επιθυμία να τα ξαναθυμηθούν.

ΚΛΕΦΤΕΣ: Ήταν ομαδικό παιχνίδι και παίζονταν και από αγόρια και από κορίτσια. Τα παιδιά χωρίζονταν σε δυο ομάδες. Τα παιδιά της μιας ομάδας κρύβονταν και τα παιδιά της άλλης ομάδας προσπαθούσε να βρει πού κρύφτηκαν τα παιδιά της άλλης ομάδας. Αν τα έβρισκαν όλα, άλλαζαν ρόλους.

ΝΤΡΑΓΑΤΗΣ: Ήταν παιχνίδι κυνηγητού και παίζονταν και από αγόρια και από κορίτσια. Ένα παιδί, ο ντραγάτης, τα φυλούσε με τα μάτια κλειστά στραμμένος αντίθετα από την ομάδα των παιδιών. Τα υπόλοιπα, μαζεμένα λίγο παραπέρα, κάνοντας μια κίνηση σαν να τσιμπάνε σταφύλια από ένα κλήμα, έλεγαν το τραγουδάκι «Τσαμ, τσαμ, τα σταφύλια. Ο ντραγάτης δεν είν' εδώ.». Μόλις τελείωναν τα λόγια, έτρεχαν να μην τους πιάσει ο «ντραγάτης».

ΤΡΙΟΤΑ: Παίζονταν από δυο παίκτες. Κρατώντας τρεις πετρούλες, φασόλια ή σπυριά καλαμποκιού προσπαθούσαν να κάνουν τρίλιζα σ' ένα σχήμα που είχαν χαράξει πάνω σε μια πλάκα.

ΚΟΤΣΙ: Είναι ένα παιχνίδι που παίζονταν από τα ομηρικά χρόνια. Το κότσι είναι ένα κόκαλο στον αστράγαλο του ζώου και έχει τέσσερις όψεις, δύο φαρδιές και δυο στενές.

Παίζονταν από πολλά παιδιά που κάθονταν σε κύκλο. Στην αρχή έπρεπε να βγάλουν το βασιλιά και το βεζίρη. Αυτό γίνονταν ρίχνοντας το κότσι σαν ζάρι. Για να κερδίσεις έπρεπε να καθίσει στη μια στενή μεριά. Κάθε παιδί έριχνε με τη σειρά. Αν το κότσι κάθονταν στη φαρδιά πλευρά έτρωγε βουρδουλιές από το βεζίρη τόσες όσες του έλεγε ο βασιλιάς. Αν κάποιο παιδί έκανε το

κότσι να σταθεί στη στενή πλευρά, γίνονταν αυτός βεζίρης και ούτω καθ' εξής. Το παιχνίδι παίζονταν μόνο με ένα κότσι.

ΤΣΙΟΛΙΓΚΑΡΙΑ: Ήταν ομαδικό ατομικό παιχνίδι που παίζονταν από δυο ομάδες. Στο χώμα έκαναν έναν κύκλο και εκεί μέσα κάθονταν η μάνα που ήταν μέλος της μιας από τις δυο ομάδες.

Αυτή κρατούσε ένα ξύλινο ραβδί από κρυνιά περίπου 70 πόντους, την τσιολέγκα. Η κάθε ομάδα είχε από ένα ξύλο 25-30 πόντους περίπου, μυτερό στην άκρη, το τσιολιγκάρι. Γύρω από τον κύκλο έβαζαν 4 πέτρες για σημάδια,

σε απόσταση 4 με 5 βήματα. Από κάποια απόσταση, τα παιδιά της μιας ομάδας πετούσαν το τσιολιγκάρι για να το ρίξουν μέσα στον κύκλο. Η μάνα έπρεπε να το χτυπήσει με την τσιολέγκα για να το πετάξει όσο πιο μακριά μπορούσε. Τα παιδιά της άλλης ομάδας έτρεχαν τότε, το έπαιρναν και έπρεπε, από το σημείο που είχε πέσει, να το ρίξουν μέσα στον κύκλο. Εντωμεταξύ η μάνα μόλις χτυπούσε το τσιολιγκάρι έτρεχε να περάσει από τα τέσσερα σημάδια και μετά να γυρίσει στον κύκλο της για να προλάβει να μην της ρίξουν οι άλλοι παίκτες το τσιολιγκάρι μέσα. Αν κατάφερναν να το ρίξουν μέσα στον κύκλο κέρδιζε η ομάδα τους και άλλαζαν ρόλους. Αν το τσιολιγκάρι έπεφτε έξω από τον κύκλο, η μάνα το χτυπούσε στην άκρη και καθώς πετάγονταν στον αέρα, το χτυπούσε με δύναμη για να το στείλει μακριά. Τα παιδιά της άλλης ομάδας έτρεχαν πάλι να την προλάβουν προτού ξαναγυρίσει στον κύκλο και να της το ρίξουν μέσα. Έτσι συνεχίζονταν το παιχνίδι.

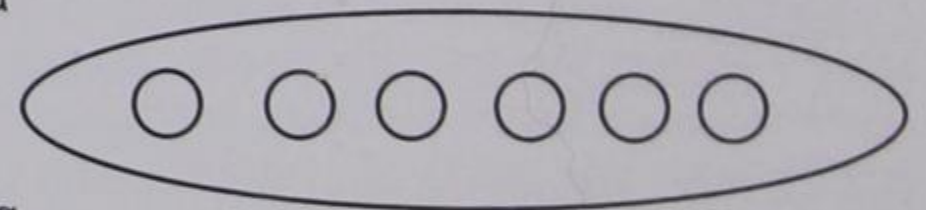
ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗΣ: Παίζονταν συνήθως στα νυχτέρια με μια τράπουλα. Κέρδιζε όποιος έφτιαχνε τετράδα με όμοια φύλλα. Όποιος έχανε, τον έβαφαν με καπνιά από το τζάκι.

ΑΝΤΡΟΓΥΝΑ: Παιχνίδι που παίζονταν και αυτό στα νυχτέρια από μεγάλους. Ένας από την παρέα περιέγραφε μια οικογένεια και οι υπόλοιποι έπρεπε να βρουν ποια οικογένεια εννοούσε. Είχε πλάκα καθώς την περιγράφει τη διάνθιζε με κουτσομπολιό και κωμικές καταστάσεις.

Άρχιζε με τα λόγια: «Πού είναι και πού δεν είναι: Ένα αντρόγυνο, μια κορμοχήρα (γρια), ένα πετσινάρι (αγοράκι) και δυο πλακίδες (κοριτσάκια).

ΚΑΧΤΕΣ (ΚΑΡΥΔΙΑ):

Έστηναν καρύδια δυο δυο το ένα πάνω στο άλλο όπως στο σχήμα. Από μια

CATERING ARTINO

Τούρτες παιδικές - Μπουφές παιδικών γενεθλίων
Μπόμεπες, μπριοζάκια, σουδάκια, καναπεδάκια,
πιροσκή, τυροπιτάκια, πιτσάκια, κρουασάν
και πολλές άλλες λιχουδιές!!!

ΣΟΦΙΑ ΞΕΡΓΙΑ – ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ 51, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

ΤΗΛ. 210-7708552

ΚΡΑΣΙ - ΤΣΙΠΟΥΡΟ, ΚΤΗΜΑ ΤΖΙΝΑ

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ Π. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΤΗΛ.: 22310 - 79090, 6984 172270

13ο ΧΛΜ. ΛΑΜΙΑΣ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ ΛΑΜΙΑΣ

απόσταση 4-5 μέτρων που είχαν χαράξει μια γραμμή, έριχνε ένα ένα παιδί μια μεγάλη καρύδα, τον κούκο, και όποια πετύχαινε και έβγαινε έξω από τον κύκλο την έπαιρνε δική του.

ΠΕΝΤΑΚΙΑ (ΠΕΝΤΟΒΟΛΑ): Ήταν κυρίως κοριτσίστικο παιχνίδι. Παίζονταν με πέντε πετραδάκια. Με το ένα χέρι σχημάτιζαν μια καμάρα με το δείκτη και τον αντίχειρα. Με το άλλο χέρι πετούσαν στον αέρα ένα πετραδάκι και μέχρι να πέσει έπρεπε να σπρώξουν ένα από τα υπόλοιπα τέσσερα μέσα στην καμάρα. Το πετραδάκι που έπεφτε έπρεπε να το πιάσουν στον αέρα. Μετά έπρεπε να περάσουν στην καμάρα δυο πετραδάκια, μετά τρία μαζί, μετά και τα τέσσερα. Στο τέλος τα πέταγε στον αέρα και τα πέντε και έπρεπε να τα πιάσει με το πάνω μέρος των χεριών ενωμένα μεταξύ τους.

ΠΕΤΑΛΙΚΕΣ: Ήταν ομαδικό αγορίστικο παιχνίδι. Παίζονταν με πεταλίκες οι οποίες ήταν λαμάκια από ταινίες που έδεναν τα κιβώτια του στρατού. Τις έβαζαν τη μια πάνω στην άλλη και τις σκέπαζαν με μια πέτρα. Από μια γραμμή που είχαν χαράξει πετούσαν μια πλάκα για να πετύχουν τον πύργο με τις πεταλίκες. Όποια σκέπαζε η πλάκα του την έπαιρναν. Μετά τις ξανάστηναν και έπαιζε ο επόμενος. Για να καθοριστεί η σειρά, στην αρχή, από μια γραμμή έριχναν τις πλάκες τους σ' έναν τοίχο ή μια γραμμή. Όποιος κατάφερνε να στείλει την πλάκα του πιο κοντά έριχνε πρώτος κι ανάλογα με την απόσταση έριχνε ο δεύτερος, ο τρίτος ...

ΣΤΕΦΑΝΙ: Ήταν ατομικό αγορίστικο παιχνίδι. Παίζονταν μ' ένα τσέρκι (στεφάνι) από βαρέλι και μ' ένα χοντρό σύρμα κατάλληλα λυγισμένο προσπαθούσε να το κάνει να κυλήσει χωρίς να πέσει. Ο καλύτερος έκανε ελιγμούς ανάμεσα σε εμπόδια.

ΜΠΙΖ: Ήταν ένα παιχνίδι αρκετά σκληρό και παίζονταν ακόμη κι από μεγάλους στα ταξίδια που έκαναν ως μαστόροι.

Ένας από την παρέα έκανε τη μάνα. Έβαζε ανοιχτή την παλάμη πίσω στην πλάτη και με το άλλο χέρι έκρυβε τα μάτια του ώστε να μην βλέπει. Ένας από την παρέα χτυπούσε την ανοιχτή παλάμη της «μάνας» κι αυτή έπρεπε να μαντέψει ποιος τον χτύπησε και μάλιστα ποιο από τα δυο χέρια του. Μόλις χτυπούσε κάποιος όλοι φώναζαν «μπιζζζζ!» και προσπαθούσαν να παραπλανήσουν τη «μάνα» δείχνοντας το δάχτυλό τους. Αν η μάνα τον έβρισκε τότε έκανε εκείνος τη μάνα. Πολλές φορές το παιχνίδι γινόταν άγριο καθώς χτυπούσαν δυνατά, ακόμα και με παντόφλα.

ΤΑΜΠΑΚΟΣ: Παίζονταν από δυο παίχτες. Ο ένας έβαζε όρθια τη γροθιά του πάνω στο γόνατό του. Ο άλλος έκανε πως

έπαιρνε από τη γροθιά του άλλου ταμπάκο (καπνό) και τον μύριζε. Του έκανε παραπλανητικές ερωτήσεις του τύπου «Τι ωραία που μυρίζει;», «Από πού τον αγόρασες τον ταμπάκο;» και ξαφνικά του χτυπούσε το χέρι. Ο άλλος έπρεπε να το τραβήξει γρήγορα ώστε να μην τον χτυπήσει.

ΤΟ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ: Ήταν ομαδικό παιχνίδι και παίζονταν από αγόρια και κορίτσια. Παίζονταν στα νυχτέρια και από μεγάλους!

Όλα τα παιδιά κάθονταν σε κύκλο και στη μέση η «μάνα» η οποία έχοντας ανάμεσα στις παλάμες της ένα δαχτυλίδι, περνάει από όλα τα παιδιά και προσποιείται ότι αφήνει στις ενωμένες παλάμες του το δαχτυλίδι. Πρέπει να το αφήσει κάπου χωρίς να το αντιληφθούν οι υπόλοιποι. Την ώρα αυτή λέει το τραγουδάκι: «Το δαχτυλίδι πέρασε, πάει πέρα, πάει πέρα. Κι ο γαίδαρος δεν το 'νιωσε και πάει παραπέρα. Τρώει σκόρδο, τρώει κρεμμύδι, τρώει κι ένα κομμάτι φίδι!». Αφού περάσει από όλα τα παιδιά, η μάνα ζητάει από κάποιον να μαντέψει σε ποιον άφησε το δαχτυλίδι. Αν αυτός απαντήσει σωστά, γίνεται μάνα και το παιχνίδι ξαναρχίζει. Αν απαντήσει λάθος, τότε θα φάει βουρδουλιές από τη μάνα τόσες όσες αποφασίσει αυτός που υπέδειξε ότι έχει το δαχτυλίδι. Μετά αυτός που έδωσε την εντολή για τις βουρδουλιές πρέπει να υποδείξει ποιος έχει το δαχτυλίδι κατά τη γνώμη του. Έτσι το παιχνίδι συνεχίζεται.

ΚΟΛΟΚΥΘΙΑ: Ήταν ομαδικό παιχνίδι και παίζονταν από αγόρια και κορίτσια που κάθονται σε κύκλο. Καθένα παίρνει έναν αριθμό. Η μάνα που παίρνει τον αριθμό 1 λέει: «Έχω μια κολοκυθιά που κάνει 6 (π.χ.) κολοκύθια.» Το παιδί που έχει τον αριθμό 6 πρέπει να απαντήσει αμέσως και να πει: «Γιατί να κάνει 6 κολοκύθια; Να κάνει 3(π.χ.)». Αμέσως πρέπει να απαντήσει το παιδί που έχει τον αριθμό 3. Αν αργήσει ή μπερδευτεί, τότε τον βάζουν να κάνει τον ήχο κάποιου ζώου.

Άλλα αυτοσχέδια παιχνίδια ήταν η χτυπάρα, η σφυρίχτρα από κλαδί καρυδιάς, η τρομπέτα από φύλλο κολοκυθιάς που τη λέγαμε τζαμπούνα, το βιολί από καλαμιά καλαμποκιάς, η σφεντόνα με την οποία σκότωναν πουλιά, η σκανταλιά που ήταν μια παγίδα για πουλιά, το πατίνι κ.ά.

ΤΣΙΚ: Έστηναν έναν πύργο με δεκάρες ή πενηνταράκια που έβαζε το κάθε παιδί. Έπρεπε να είναι με τα γράμματα προς τα πάνω. Μ' ένα τάληρο χτυπούσαν τον πύργο και όποιο νόμισμα γύριζε ανάποδα το έπαιρνε. Μετά συνέχιζε με τα νομίσματα που είχαν πέσει κάτω. Τα χτυπούσε στην άκρη και αν γύριζε κορώνα το έπαιρνε. Αν δεν κατάφερνε να το γυρίσει έπαιζε ο επόμενος. Η σειρά καθορίζονταν όπως στις πεταλίκες, μόνο που έριχναν το τάληρο. Είχε το δικαίωμα να χτυπήσει μόνο μια φορά.

Στο επόμενο τεύχος θα συνεχίσουμε και με άλλα παιχνίδια. Ευχαριστώ για τη βοήθεια την Μαριάνθη Βάιλα, τον Νίκο Σαμαρά και το Νίκο Γελαδάρη.

Συγγραφή: Δημήτρης Τέλλης

ΣΕΛΤΣΙΩΤΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
ΔΙΠΛ. ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

**ΜΕΛΕΤΗ
ΕΠΙΒΛΕΨΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ**

ΚΑΜ. ΒΟΥΡΛΑ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ 17
ΤΗΛ. 22350 23815 - ΚΙΝ. 6944 801655
E-mail: sseltsiotis@yahoo.gr

**ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ -
ΝΤΑΓΚΟΥΒΑΝΟΥ**

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Χίου 14, Περιστέρι

Τηλ.: 210 5739804

ΤΡΕΙΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ, 1807, 1896, 1936

Επιμέλεια Χ.Γ. Γκούτος*

1. Πουκεβίλ, 1807

Ο Φ. Πουκεβίλ, γιατρός και ιστορικός, διετέλεσε πρόξενος της Γαλλίας στα Γιάννενα την δεκαετία 1806-1815. Στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου του «Ταξίδι στην Ελλάδα» (έκδοση 1994), στις σελίδες 169-170, διαβάζουμε το οδοιπορικό της μετάβασής του από την Κόνιτσα στο Κεράσοβο και από εκεί στην Φούρκα (την οποία κατέγραψε ως Χιονιάδες, προφανώς εσφαλμένα, αφού άλλωστε λέει ότι το άλλο πρωί πλησίασε την Σαμαρίνα). Στο ταξίδι του, που έγινε το 1807 μάλλον, συνοδεύονταν από Αλβανούς, οι οποίοι τον παρακολουθούσαν κατ' εντολή του Αλή πασά, μήπως κατασκόπευε την περιοχή, γι' αυτό οι Έλληνες κάτοικοί της εδίσταζαν να του μιλήσουν. Τον βουρκοπόταμο τον κατέγραψε ως Σαραντάπορο και αυτόν ως Αώο, ή Βογιούσα. Το σχετικό κείμενο του έχει ως εξής, με λίγες φραστικές αλλαγές:

Η Μόλιστα, κείμενη 4 λεύγες προς τα βορειοανατολικά του χωριού Πικλάρι, η Σταρίτσανη, μια λεύγα προς το μέρος που ανατέλλει ο ήλιος το χειμώνα, και το Κεράσοβο, είναι τα μόνα σημαντικά χωριά της κοιλάδας του Σαραντάπορου, που πηγάζει πάνω από το τελευταίο αυτό χωριουδάκι, το οποίο απέχει από την Κόνιτσα 5 τοπικές λεύγες. Ο ποταμός, μόλις βγαίνει από την περιοχή που οι κάτοικοι ονομάζουν Όρια-Λιάκα, κυλάει πρώτα προς τα βόρεια, επί δυόμιση λεύγες, ύστερα προς δυσμάς επί έξι μίλια και από εκεί γυρίζει πάλι Β.Δ. για να χυθεί στον Αώο. Ολόκληρο αυτό το τμήμα των βουνών, καθώς και το μοναχικό στενό του Σαραντάπορου, ποτίζονται από τα νερά πολλών πηγών, οι οποίες θα επέτρεπαν την επέκταση της καλλιέργειας, αν δεν έλειπαν τα εργατικά χέρια για τις αγροτικές δουλειές(...). Χρειάστηκε να αποτραβηχθούμε στο χωριό Κεράσοβο για να περάσομε εδώ τις ώρες της μεγάλης ζέστης. Και καθώς έκανα διάφορες ερωτήσεις στους χωρικούς, οι (Αλβανοί) οδηγοί μου, ενοχλημένοι από την περιέργειά μου, άρχισαν να υποψιάζονται τις προθέσεις μου (...). Συμφωνήσαμε να πάμε στην κωμόπολη Φούρκα. Αρχίσαμε κατευθυνόμενοι προς τα βόρεια, να βαδίζουμε στα τραχιά μονοπάτια και ν' ανεβαίνουμε στις πλαγιές του Σμόλικα, που τα νερά των χειμάρων του χύνονται στον Σαραντάπορο, σε απόσταση δυο λευγών. Απ' εδώ μπήκαμε σε μια χαράδρα που ποτίζεται από το ποτάμι που χύνεται στον Βοϊούσα. Κάτω από το Τσαρχωφ και με τη δύση του ήλιου φθάσαμε στη Φούρκα, 8 λεύγες μακριά από την Κόνιτσα.

2. Baldacci 1896

Ο Ιταλός Ant. Baldacci ήταν βοτανολόγος και ιστορικογεωγράφος, καθηγητής Πανεπιστημίου, υποστήριζε δε την πολιτική που η Ιταλία εφάρμοζε υπέρ των Αλβανών και σε βάρος των Ελλήνων. Την 17-7-1896 επισκέφθηκε το

Κεράσοβο και τον Σμόλικα, συνοδευόμενος από τους Αλβανούς χωροφύλακες της Κόνιτσας Ισμαήλ και Αλή. Το οδοιπορικό του, μεταφρασμένο από τα ιταλικά στην ελληνική καθαρεύουσα, δημοσιεύθηκε στην Επετηρίδα του «Παρνασσού», τ. 1899, σελ. 152-174 αναδημοσιεύεται δε εδώ ως προς τις αναφορές του στο Κεράσοβο:

Η κοιλάς του Σαραντάπορου, είναι μάλλον έγκλειστος εντός των συνήθων εκ σχιστολίθου λόφων, η κοίτη είναι εν μέρει ξηρά και κεκκαλυμμένη υπό χαλίκων εξ οφίτου, σχιστολίθου και ασβεστολίθου. Εισερχόμεθα εις τον ρύακα του Κερασόβου, ον διαρκώς οφείλομεν να διαβαίνωμεν εξ αριστερών προς τα δεξιά. Η κοίτη ολοέν πυρακτούται. Κατά στην 9.30 π.μ. ο καύσων ανέρχεται εις 36 βαθμούς. Τα καραβάνια περνώσιν ακόμη κατά συχνά διαλείμματα. Οι Βλάχοι ούτοι είναι τη αληθεία εργατικώτατοι και αποτελούσιν από δυο ήδη και πλέον αιώνων τον μεταξύ Ευρώπης και Αλβανίας εμπορικών σύνδεσμον. Εξάγουσιν οικοδομήσιμον ύλην και δέρματα, εισάγουσι δε σιτηρά. Οι άνδρες φορούσι τον συνήθη ντουλαμάν εξ υφάσματος ισχύρου ή κυανωπού. Μας χαιρετίζουσι πάντοτε ελληνιστί δια του «Καλημέρα» ή του «Ωρα καλή», η δ' ευχή αυτή είναι αληθώς αναγκαία εν τοιαύτη οδώ και υπό τοιούτον καύσωνα. Ο οφίτης συναντάται συχνάκις κατά εκτεταμένα στρώματα, σχεδόν όσον και σχιστόλιθος.

Συναντώμεν μύλους τινάς λειτουργούντας, οίτινες μας φαίνονται αγαθός οιωνός. Πράγματι το χωρίον του Κερασόβου προς ο διευθυνόμεθα δεν θ' απέχη πολύ ακόμη. Αφίνομεν λοιπον προς τ' αριστερά τον ποταμόν και αναρριχώμεθα δια της κλιτύος, ήτις μακρόθεν φαίνεται φράσσουσα την κοιλάδα, εφ' ης εις κόγχην τινά κείται το άθροισμα των οικιών, όπου επιθυμούμεν να φθάσωμεν. Μεγάλοι τινές όγκοι ασβεστολίθου διεσπαρμένοι σκληρώς εγείρονται εις τον χώρον τούτον, είναι όμως λίαν ενδιαφέροντες. Παρά την βάσιν αυτών φαίνονται οι τάφοι του Ριζά-μπέη (η ένδοξος αυτή Αλβανική οικογένεια είναι από αιώνων ιδιοκτήτρια του τσιφλικιού του Κερασόβου) και των πέντε αυτού συντρόφων, οίτινες πάντες αφονεύθησαν εν η θέσει αναπαύονται νυν, μαχόμενοι κατ' ανταρτών χριστιανών χωρικών.

Το Κεράσοβον είναι μέτριον ορεινόν χωρίον, ούτινος η θέα είναι ελκυστική. Υπολογίζω ότι κείται εις ύψος 1000 μέτρων από της θαλάσσης. Εφθάσαμεν εκεί κατά την 11.15 π.μ., με το θερμόμετρον σημειούν 34 βαθμούς και το βαρόμετρον μας κατεστραμμένον. Κατηλίσθημεν εν τη μικρά πλατεία του ναού με την ελπίδα ότι οι κάτοικοι ήθελον τουλάχιστον μας πωλήσει την φιλοξενίαν, ην σύνιστά η εξουσία. Αλλά τίποτε δεν μας έδωκαν, ούτε ύδωρ, το οποίον εδέησεν ημείς αυτοί να προμηθευθώμεν. Ο άνεμος έπνεε δυσάρεστος. Μετά τας επανειλημμένας και ζωηράς απαιτήσεις του Ισμαήλ, όπως ο μουχτάρης μας συνοδεύση έως την κορυφήν του Σμόλικα, αυτός αφού πρώτον υπεσχέθη, έκρινε καλόν να γίνη άφαντος, ίσως κατά συμβουλήν των προκρίτων του τόπου, οίτινες πολύ ευχαρίστως θα εδολοφόνουν παρά να διευκολύνωσι τους επισήμους

αντιπροσώπους της αρχής. Η εξουσία εις τα όρη εκείνα, εάν πρότερον υπήρχεν ανεκτή, τώρα δεν ηδύνατο παρά να υποβλέπεται. Στασιαστικά απόπειραι συνέβαινον, φανερά και καθημερινώς. Η ληστεία, η ακμάσασα άλλοτε, ήτο φυσικόν, να επαναλαμβάνηται επί διπλώ σκοπώ, με την ιδέαν του αγώνος υπέρ της ελευθερίας και του μίσους κατά των δυναστών, οι ορεινοί εκείνοι άνδρες παρεκινούντο αδιαλείπτως να συνεχίζωσι τα παραδόσεις των εαυτών προγόνων. Ο γηραιός Αλής μοι εδεικνυεν εις το αναπεπταμένον κάτω πεδίον τας χαράδρας και τα δάση, ένθα αυτός μετέσχε των κατά των ληστών συμπλοκών. Ότε ήλθεν η Τρίτη μέρα μεσημβριάν ώρα, εφορτώσαμεν τους ίππους. Ο μουχτάρης δεν ενεφανίσθη, ο Ισμαήλ ενόησε την κωμωδίαν. Παραχρήμα παρήγγειλε να τον οδηγήσωσιν εις την πλησιεστέραν κατοικίαν τινός εκ των προκρίτων, χωρίς δε να ενδιατρίψη εις λόγους, ήρχισε να μαστιγώνη αυτό, διατάσσωσιν ν' αναχωρήση αμέσως μεθ' ημών. Προς δυσαρέσκειάν μου, η τουρκική δικαιοσύνη υπήρξε τελεσφόρος.

Αι στάναι, αι μάλλον εύθετοι δια την ανάβασιν μέχρι της κορυφής του Σμόλικα από του μέρους του Κερασόβου, ευρίσκονται εις απόστασιν τριών περίπου ωρών, αρκούντως δι' ομαλής οδού διανυομένων.

Εκτός του χωριού, οι κάτοικοι εκαλλιέργουν επιμελώς και επικερδώς μεγάλους και πολυαριθμούς λαχανοκήπους, ους ήδρευον δια των αφθόνων υδάτων των πηγών, εξ ων βρίθει το όρος. Χάριν της αληθείας οφείλομεν να ομολογήσωμεν ότι εισέτι ραγιαδες, Βλάχοι και Έλληνες, ούτοι δεν υπολείπονται των ελευθέρων ομοφύλων των εν τη γεωργία και τη γεωπονία.

Τα δάση άρχονται μετ' ολίγον εναλλάσσονται μετ' εξαιρέτων βοσκών, ων αρκετά τμήματα ήσαν καλλιεργημένα, εσπαρμένα υπό σικάλεως. Εύρομεν τας πρώτας στάνας κατεχομένας – περιτόν να το είπωμεν – υπό ποιμένων Βλάχων, οίτινες μας εχαιρέτισαν και μας ελάλησαν Ελληνιστί. Ευρισκόμεθα ακόμη εις το μέσον των δασών, ο καιρός ο δαπανώμενος δια τα επιστημονικά συλλογής παρήρχετο ταχύς και επέκειτο ήδη η εσπέρα, αλλ' από κοινού πάντες εκρίνομεν καλόν να προχωρήσωμεν μέχρι της άνω εσχατιάς του δάσους. Την εσπέραν η εργασία έμελλε να είνε σοβαρά, μακρά και κοπιώδης. Προς τ' αριστερά μας ο μορμυρισμός των υδάτων μας ειδοποίησεν ότι εκεί έρρεεν ο χείμαρρος του Κερασόβου εντός βαθείας χαράδρας. Εντός του δάσους φαιδρά άσματα νεανίδων Βλαχισσών, επιστρεφουσών εις τας καλύβας, μας εφαιδρυναν την ψυχήν.

Κατά το πέρας των πρώτων ορεινών λιβαδιών, ανεπαύθημεν επί πέντε λεπτά διά να θαυμάσωμεν το μεγαλείον της γοητευτικής εκείνης τοποθεσίας της Πίνδου, τόσον αγνώστου εν Ευρώπη και μεταξύ ακόμη αυτών των κατοίκων της Ελλάδος. Μεθ' ετέραν βραχυτάτην πορείαν, εφθάσαμεν εις τας στάνας, γενόμενοι δεκτοί πανηγυρικώς υπό των νεαρών ποιμένων, οίτινες διά της φιλοξένου και αδόλου συμπεριφοράς των διέψευσαν αμέσως τας περί αυτών εν γένει επικρατούσας εσφαλμένας ιδέας. Είχομεν εκτελέσει δεκαέξ ωρών οδοιπορίαν, συμπεριλαμβανομένων και των τριών ωρών καθ' ας ανεπαύθημεν εις Κερά-

σοβον... Πέριξ του Κερασόβου η άμπελος αντέχει σχετικώς καλώς. Η παραγωγή του καπνού είνε μετρία, το δε οθωμανικόν Μονοπώλιον χρησιμοποιεί αυτόν ως κατωτέρα ποιότητα.

3. Στούρνας, 1936

Στην αθηναϊκή εφημερίδα «Ακρόπολις», φ. της 18.9.1936, δημοσιεύθηκε το παρακάτω κείμενο για το Κεράσοβο, γραμμένο από τον δημοσιογράφο και λογοτέχνη Κ. Στούρνα, στο πλαίσιο της αφήγησής του για τις εντυπώσεις του από τη διαδρομή Πάπιγγο, Πάδες, Σμόλικας, Κεράσοβο, Πυρσόγιαννη, Γράμμος, Καστοριά, που διήνυσε μαζί με μια ομάδα μελών του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου.

Το πρώτο χωριό που επισκεφθήκαμε κατεβαίνοντας από την κορυφήν του Σμόλικα ήταν το Κεράσοβο. Στο χωριό αυτό εφθάσαμε αργά την νύκτα, αφού διασχίσαμε με φεγγάρι ένα πυκνότατο δάσος. Μας υποδέχθησαν, όπως συμβαίνει συνήθως όταν φθάνη κανείς σ' ορεινά χωριά τέτοια ώρα, τα σκυλιά, νυκτοφύλακες των χωριάτικων σπιτιών. Κανείς στο χωριό δεν είχε είδησιν ότι θάφθανε η ομάς μας. Και μη βρίσκοντας μέρος να κοιμηθούμε, καταφύγαμε στο κέντρο του χωριού, έξω από τον περίβολο της εκκλησίας, όπου στρώσαμε τις κουβέρτες μας κάτω από έναν θεόρατο και ωραίο πλάτανο που στολίζει με τα περήφανα κλαδιά του και το πλούσιο φύλλωμά του την πλατεία του χωριού.

Ο Σμόλικας, με το νυκτερινό αγιάζι του, είνε αλήθεια δεν μας φάνηκε καθόλου φιλόξενος εκείνο το βράδυ. Μας ξεπάγιασε. Το πρωί όμως οι φιλόξενοι χωριάτες, σαν μας είδαν σ' αυτά τα χάλια, μας περικύκλωσαν κι άρχισαν να μας επιτιμούν και να παραπονούνται μαζί μας γιατί δεν χτυπήσαμε τις πόρτες τους να μας ανοίξουν τη νύκτα και προτιμήσαμε να κοιμηθούμε κάτω απ' τ' αγερικό πλατάνι. Ο τσαγκάρης του χωριού και τηλεφωνητής συγχρόνως Γεώργιος Αθανασίου νοιώθει εξαιρετική χαρά όταν μαθαίνει ότι ανάμεσα στην ορειβατική ομάδα βρίσκεται και ένας απεσταλμένος της «Ακροπόλεως», της οποίας είνε αγνώστης. Και μας παρακαλεί να γράφουμε για το χωριό του, ιδίως για την έλλειψιν συγκοινωνίας, που είνε αληθινή καταδίκη γι' αυτούς τους φιλόξενους ανθρώπους. Η έλλειψις συγκοινωνίας αναγκάζει πράγματι τους Κερασοβίτες ν' αφήνουν τα δάση τους ανεκμετάλλευτα, ενώ η αραιά ταχυδρομική συγκοινωνία (ταχυδρομείο έχουν τα μεγαλύτερα χωριά τέσσαρες και τα μικρότερα δύο μόνον φορές την εβδομάδα) τους κάμει να επικοινωνούν αραιότατα με τον άλλον κόσμον, ώστε να ζουν σαν ερημίτες των βουνών.

* Ο Χ. Γ. Γκούτος είναι Ομότιμος Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου

ΝΕΕΣ ΔΩΡΕΕΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η προσφορά από τους κατοίκους αντικειμένων λαογραφικής αξίας με σκοπό να εκτεθούν στο μουσείο μας συνεχίζεται. Τα νέα εκθέματα είναι ασφαλώς μοναδικά και εντυπωσιακά σε αξία. Έχουν καταγραφεί στο σχετικό Μητρώο και δημοσιεύονται και στο περιοδικό όπως κάνουμε κάθε φορά προς ενημέρωσή σας.

Γιώργος Κατσιαμάνης: μπούκλα, ταγάρια (2).

Νικόλαος Κ. Ζήκας: ελληνικό νόμισμα του 1911.

Θωμάς Μπέτζιος: Ακορντεόν

Αχιλλέας Μπέτζιος: Ντέφι, κλαρίνο, βιολί, παραδοσιακή κλειδαριά με κλειδί, αμόνι μικρό.

Αλέκος Μακρυγιάννης: θήκη για πένα με μελανοδοχείο

Κοινότητα Αγίας Παρασκευής: παλιά γραφομηχανή

Νίκος Ευ. Κουκούμης: Δύο φωτογραφίες παλιές σε κορνίζες.

Βασίλης Σαμαράς: κυτρί μεγάλο.

Αθανάσιος Κοντοδήμος: 5 οθωμανικά φερμάνια, επιστολή των κατοίκων στον Ελ. Βενιζέλο.

Λευκοθέα Β. Κισσάκη: υφαντά

Νίκος Φιλιππίδης: κλαρίνο

Είναι πια επιτακτική η ανάγκη να επεκταθεί το μουσείο και στη νότια αίθουσα καθώς τα εκθέματα γίνονται όλο και περισσότερα. Ελπίζουμε στη συστράτευση φίλων και φορέων ώστε να γίνει η επέκταση και το μουσείο μας να ολοκληρωθεί όπως το ονειρεύονται όλοι οι κάτοικοι του χωριού.

Στον πατέρα...

Αφιερωμένο στον αγαπημένο μου πατέρα Ηλία Ν. Ζιούλη με την ευκαιρία της εορτής του πατέρα στις 16 Ιουνίου και την ευχή να είναι καλά και κάθε μέρα στη ζωή να νιώθει τη χαρά. **ΕΥΗ Η. ΖΙΟΥΛΗ**

Πατέρα μου πατέρα μου
στήριγμα και αστέρα μου
σ' έχω μέσα στ' όνομα μου
καμαρώνω την γενιά μου.

Μες τα μάτια σε κοιτώ
Λες: «παιδί μου σε κρατώ,
μα χάραξε δική σου ρότα,
της ζωής σου άναψε τα φώτα».

Στη δική μου τη ζωή
είσαι φάρος, είσαι αρχή
Απ' την μέρα που γεννιέμαι
πάνω σου γερά κρατιέμαι

Χέρι τόσο δυνατό,
στιβαρό προστατευτικό.
Μεγαλώνω και είσαι δω!
Αχ! Μπαμπά μου σ' αγαπώ!

ΒΑΣΙΛΗΣ Δ. ΠΑΣΙΑΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Ελπίδος 7 - Εμπορικό Κέντρο
“Ηλιοτρόπιο”
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
Δέχεται 9-12.30 π.μ.
& 5.30-9.30 μ.μ.
Τηλ. Ιατρείου: 210 6081758
Οικίας 210 6002264

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΕΔΡΑ: Κόνιτσα

Αρμόδιος Επικοινωνίας: Χαρίλαος Κοντογιάννης,
οικονομολόγος-λογιστής Τηλ. 6976449305

Τ.Κ. 441 00 Κόνιτσα

Ίδρυση σωματείου

Με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ιωαννίνων εγκρίθηκε το καταστατικό του σωματείου με έδρα την Κόνιτσα και επωνυμία την «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ». Καταστατικοί σκοποί είναι: α. Η διατήρηση των δεσμών και η γνωριμία μεταξύ των αποφοιτησάντων από το Γυμνάσιο και το Λύκειο Κόνιτσας, ανεξάρτητα γενεάς και τόπου διαμονής στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. β. Η παροχή κάθε βοήθειας στα μέλη του Σωματείου γ. Η παροχή κάθε βοήθειας στο Γυμνάσιο και το Λύκειο Κόνιτσας και στους μαθητές των δ. Η συμβολή με κάθε τρόπο στην οικονομική, κοινωνική, μορφωτική και πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου Κόνιτσας. ε. Η συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, ανεξάρτητα

από την νομική μορφή τους, που έχουν στα ενδιαφέροντά τους την πρόοδο του Δήμου Κόνιτσας, καθώς και με αντίστοιχα σωματεία άλλων περιοχών.

Στις εκλογές που διεξήχθησαν αναδείχθηκαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι: Σπύρος Γκότζος, πρόεδρος, Ιωάννης Τσαρούχης, αντιπρόεδρος, Χαρίλαος Κοντογιάννης, ταμίας, Βασίλειος Κουκέσης και Βασίλειος Τσιαλιαμάνης, μέλη.

Καλούμε όλους τους αποφοίτους του Γυμνασίου και Λυκείου Κόνιτσας να εγγραφούν μέλη.

Πρώτη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν να τιμήσουμε τον αείμνηστο γιατρό Δημήτριο Βανδέρα, με την τοποθέτηση προτομής του στο χώρο του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας και για το σκοπό αυτό ανοίξαμε τους λογαριασμούς 386/760329-92 στην Εθνική Τράπεζα και 66660982 στην Εμπορική Τράπεζα, όπου μπορεί να κατατεθεί κάθε συνεισφορά.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο πρόεδρος
Σπύρος Γκότζος

ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΜΟΝΟΠΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Στο τεύχος 113 είχαμε δημοσιεύσει την αρχή μιας πολύ ωραίας προσπάθειας, την διάνοιξη, σήμανση και ανάδειξη του μονοπατιού προς Μηλιά-Καλύβα Τσιαπέ. Ο Δημήτρης Γελαδάρης και ο Αχιλλέας Μπέτζιος με την ενεργητική συμμετοχή τους απέδειξαν ότι κάποια σημαντικά μονοπάτια του χωριού μπορούν να σωθούν και να γίνουν αφορμή για την καλύτερη εξερεύνηση του φυσικού πλούτου του τόπου μας.

Τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της εγκατάλειψης της κτηνοτροφίας και της καλλιέργειας των χωραφιών τα μονοπάτια έπαψαν να χρησιμοποιούνται από τους κατοίκους, με αποτέλεσμα να κλείσουν από τη βλάστηση και να χαθούν. Ταυτόχρονα γεννήθηκε η ανάγκη να διασωθούν τα κυριότερα απ' αυτά γιατί πολλοί φυσιολάτρες ανέδειξαν την αξία τους καθώς μόνο περπατώντας μέσα στη φύση μπορείς να θαυμάσεις την ομορφιά της και να αισθανθείς το άρωμα της υπαίθρου. Είναι μια δραστηριότητα χωρίς κόστος και το κυριότερο η νέα γενιά δείχνει μεγάλη διάθεση να γνωρίσει τη φύση και να μάθει τα μονοπάτια του χωριού. Βέβαια η διάσωση και η ανάδειξη των σημαντικότερων μονοπατιών δεν θα εξυπηρετήσει μόνο τους φυσιολάτρες αλλά και τη μετακίνηση των κυνηγών, των πυροσβεστών, των βοσκών κ.ά.

Θα πρέπει πρώτα από ανθρώπους που γνωρίζουν καλά την περιοχή να καθοριστούν ποια μονοπάτια θα αξιοποιηθούν γιατί όλα δεν είναι δυνατόν να γίνουν. Η επιλογή των μονοπατιών να γίνει με κριτήρια την φυσική ομορφιά της διαδρομής, την ύπαρξη κάποιου σημαντικού αξιοθέατου κ.ά. Να υπάρχει σύνδεση μεταξύ τους ώστε να αποτελέσουν ένα ολοκληρωμένο δίκτυο. Και στη συνέχεια να καθοριστούν, να γίνει ευδιάκριτη σήμανση με πινακίδες στις οποίες να αναφέρονται τα τοπωνύμια, οι βρύσες, τα εκκλησάκια ή κάποιο αξιοθέατο όπως καταρράχτης, λιμνούλα κτλ.

Για το σκοπό αυτό η Αδελφότητα σκοπεύει να τοποθετήσει στην πλατεία του χωριού ορειβατικό χάρτη με τα μονοπάτια του. Είναι ανάγκη να αγκαλιάσουν όλοι την εξόρμηση για την ανάδειξη των μονοπατιών του χωριού γιατί τα οφέλη είναι πολλά και για όλους. Το χωριό μας έχει πολύ μεγάλη έκταση και με τεράστιο περιβαλλοντικό πλούτο. Αν καταφέρουμε να φτιάξουμε ένα ολοκληρωμένο δίκτυο μονοπατιών με σωστή επιλογή και σήμανση και με την κατάλληλη προβολή θα κερδίσουμε το στοίχημα της ήπιας και οικολογικής ανάπτυξης με ελάχιστο κόστος και με φιλική παρέμβαση στο περιβάλλον. Θα δώσουμε τη δυνατότητα στον επισκέπτη να επιλέγει κάθε φορά διαφορετικό μονοπάτι και ανάλογα με τις δυνάμεις ή το χρόνο που διαθέτει να αποφασίσει τι θέλει να κάνει. Χωρίς την ύπαρξη μονοπατιών με προδιαγραφές είναι αδύνατο να εξερευνηθεί η φύση και η συνέπεια θα είναι η πλήρης εγκατάλειψη και η απαξία της. Μέσα από σωστά σηματοδοτημένα μονοπάτια οι νέοι θα μπορούν να θαυμάσουν

την ομορφιά του φυσικού τοπίου μας και να αγαπήσουν τον τόπο καθώς κάθε φορά θα ανακαλύπτουν και νέες ομορφιές οι οποίες ήταν άγνωστες ως τώρα.

Το χωριό μας είναι μέρος του εθνικού δικτύου μονοπατιών καθώς διασχίζεται από το μονοπάτι **Ο3**. Τα μονοπάτια χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες.

A. Τα ευρωπαϊκά μονοπάτια μεγάλων αποστάσεων **E4 και E6**

Το **E4** ξεκινά από το Γιβραλτάρ της Ισπανίας και συνεχίζει μέσω Γαλλίας, Ελβετίας, Γερμανίας, Αυστρίας, Ουγγαρίας, Ρουμανίας και Βουλγαρίας μπαίνει στην Ελλάδα, στον Προμαχώνα Σερρών και αφού τη διασχίσει από βορρά προς νότο μέχρι το Γύθειο, συνεχίζει στην Κρήτη. Το συνολικό μήκος στην Ελλάδα είναι περί τα 1.800 χμ.

Το **E6** ξεκινά από τη Φινλανδία και μέσω Δανίας, Γερμανίας, Τσεχίας, Αυστρίας και Σλοβενίας φτάνει στην Ελλάδα στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας. Διασχίζει τη βόρεια Ελλάδα από δυτικά προς ανατολικά και καταλήγει στην Αλεξανδρούπολη.

B. Τα εθνικά μονοπάτια είναι οκτώ

Το **Ο1** συνδέει το E6 με το E4. Ξεκινά από το Μέτσοβο και το βουνό Περιστέρι και καταλήγει στο χωριό Γαρδίκι, περνώντας από το Συρράκο και τους Καλαρρύτες.

Το **Ο2** συνδέει τον Όλυμπο με το Πήλιο.

Το **Ο3** συνδέει τα Γιάννενα με το Γράμμο από όπου διέρχεται ο ευρωπαϊκό μονοπάτι E6. Ξεκινά βόρεια της λίμνης Ιωαννίνων και αφού διασχίσει το βουνό Μιτσικέλι, περνάει από τα Ζαγοροχώρια Κήποι, Βίτσα, Μονοδέντρι, διασχίζει το φαράγγι του Βίκου, ανεβαίνει στο Πάπιγκο, διασχίζει το βουνό Τύμφη (Γκαμήλα), περνάει από τα χωριά Βρυσοχώρι και Πάδες, διασχίζει το Σμόλικα και από το χωριό Αγία Παρασκευή (Κεράσοβο) περνάει στο Σαραντάπορο και καταλήγει στο Γράμμο όπου ενώνεται με το ευρωπαϊκό μονοπάτι που είπαμε παραπάνω.

Το **Ο4** συνδέει το Χορτιάτη με το Παγγαίο και τη Ροδόπη όπου ενώνεται με το E6.

Το **22** συνδέει τον Παρνασσό με την Πάρνηθα.

Το **31** συνδέει την Πάτρα με την Αρχαία Ολυμπία.

Το **32** συνδέει τη Βυτίνα με την Καρδαμύλη. Περνάει από τη Δημητσάνα, διασχίζει το φαράγγι του Λούσιου και τον Ταΰγετο.

Το **33** συνδέει τον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας με τον Κάβο Μαλιά. Περνάει από τον Πάρνωνα και τη Μονεμβασιά.

Γ. Τα τοπικά μονοπάτια

Τα τοπικά μονοπάτια είναι αυτά για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο και αποτελούν για χωριά σαν το δικό μας ευκαιρία και πλούτο που περιμένουν να τον ανακαλύψουμε και να τον αναδείξουμε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΕΛΛΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μια ιστορία θα σας πω
απ' τα παλιά τα χρόνια
τώρα που στο κεφάλι μου
φανήκανε τα χιόνια.

Η Μοίρα γνέθει και κεντά
υφαίνει και στολίζει
κάθε ανθρώπου τη χαρά
και λύπη την ορίζει.

Σαν υφαντό πολύχρωμο
πλέχτηκε η ιστορία,
ήταν παράξενη εποχή
μεσ' την Τουρκοκρατία.

Μεσ' σε πηγάδι έπεφτα
στον ύπνο μου ένα βράδυ
με τρόπο μέσα στο κενό
κι ήταν πηχτό σκοτάδι.

Ωρες πολλές γκρεμίζομαν
μεσ' το βαθύ πηγάδι
ένιωθα πως κατέβαινα
να πάω να βρω τον Άδη.

Φλόγες φανήκαν ξαφνικά
καπνός και φασαρία.
Βρέθηκα στο Κεράσοβο,
στο κέντρο, στην πλατεία.

Άγνωστο ήταν το χωριό,
Ένωσα μια κρυάδα.
Μα εκεί ήταν ο Σμόλικας,
εκεί κι η Άγια Τριάδα.

Καλώς τον ξένο, είπανε,
κάτσε να πιούμε κάτι.
Δεν έχεις που να κοιμηθείς;
εδώ θα βρεις κρεβάτι.

Ήταν οι προππαπούδες μου,
όλοι, εκεί καθόταν
κι εγώ κοιτούσα άφωνος
ό,τι και να γινόταν.

Ποιος είσαι και τι μολογάς,
Με ρώτησαν οι γέροι.
Περαστικός, απάντησα,
θα φύγω μεσημέρι.

Με φίλεψαν και τσίπουρο,
σε πήλινα ποτήρια
και σ' ό,τι άλλο ήθελα,
δεν χάλασαν χατίρια.

Ήταν η μέρα που έπρεπε
τον φόρο να πληρώσουν
κι είχαν τσουβάλια γύρω τους
στον Τούρκο να τα δώσουν.

Κι' από τα γύρω τα στενά

ερχόντουσαν και άλλοι,
βαρυγκωμούσαν κι έλεγαν
είναι κλεψιά μεγάλη.

Σήμα, σαν κάποιος να 'δωσε
κι όλοι αλαφιαστήκαν.
κλείσαν πόρτες, παράθυρα
και τα παιδιά κρυφτήκαν.

Ύστερα, ακούστηκαν φωνές,
άλογα, οχλαγωγία.
Στρατιώτες, Τούρκοι
μ' άρματα,
πλακώσαν στην πλατεία.

Οι προεστοί μιλήσανε,
στον μπέη για τα βάρη.
Ήταν σκληρά κι ασήκωτα,
όλους τους είχε γδάρει.

Οι στρατιώτες ζύγισαν
με προσοχή τους φόρους.
Ωρες πολλές μαζεύανε
του Κερασόβου πόρους.

Σαν όλα τελειώσανε
Αρχίσανε να πίνουν.
Στήσαν και τα τσαντίρια τους
το βράδυ για να μείνουν.

Ξάφνου ακούστηκαν φωνές,
τρέξιμο, φασαρία.
Οι Τούρκοι κυνηγούσανε
να πιάσουν τη Μαρία.

Πανέμορφη ήταν η Μαριώ,
οι άνδρες την ποθούσαν
και όλοι μέσα στο χωριό,
γι' αυτήν γλυκομιλούσαν.

Σαν έβγαινε απ' το σπίτι της,
όλα χαμογελούσαν
και τα πουλιά βουβαίνονταν,
τα ζώα προσκυνούσαν
και τα λουλούδια του αγρού
κι αυτά λιποθυμούσαν.

Στο πανηγύρι, είχε δει
ο Μπέης τη Μαρία,
που χόρευε με τη στολή
κι έμοιαζε Παναγία.

Μεσ' το μυαλό καρφώθηκε,
η όμορφη κοπέλα,
τη σκέφτονταν μερόνυχτα,
τον είχε πιάσει τρέλα.

Την ήθελε γυναίκα του,
τον έτρωγε σαράκι,
να φέρει στο χαρέμι του
το όμορφο Μαράκι.

Απ' τους γονείς της ζήτησε,

γυναίκα του να γίνει,
κι όταν εκείνη αρνήθηκε
του ήρθε σκοτοδίνη.

Και η Μαρία κρύφτηκε,
χάθηκε μεσ' τα δάση.
Ελπίζοντας πως σύντομα
ο Μπέης θα ξεχάσει.

Γιατί η Μαρία αγάπαγε
τον Γιώργη, τον τσοπάνη.
Μ' αυτόνε ήθελε να ζει
μαζί του να πεθάνει.

Κι ο Γιώργης την αγάπαγε,
το πάθος του μεγάλο.
Γι' αυτήν ζούσε και πέθαινε,
γι' αυτήν και τίποτα άλλο.

Όρκους αγάπης δώσανε
μια βραδιά οι δυο τους.
Κανένας δεν το ήξερε
αυτό το μυστικό τους.

Σήμερα όμως έμεινε,
την 'θέλαν οι δικοί της
Αυτό, όμως της στοίχισε
την ίδια τη ζωή της.

Και τελικά την πιάσανε,
απ' το λαιμό τη σέρνουν
και βρίζοντας, φωνάζοντας
στην Μπέη τηνε φέρνουν.

Πες ναι, Μαρία, σ' αγαπώ
και βγάζει το χατζάρι.
Ο κόσμος όλος πάγωσε,
δεν έπαιρνε χαμπάρι.

Όχι, του λέει η Μαριώ
και πέφτει η λεπίδα
ένα απ' τα τρομερότερα
εγκλήματα που είδα.

Τ' αθώο αίμα κύλησε.
Κοκκίνισε η πλατεία
Και τότε ο Γιώργης μίλησε
με πολύ άγρια βία.

Απ' το στενό πετάχτηκε
με μαύρο γιαταγάνι.
Σκίζει τον Τούρκαρο στα δυο
τον τρώει μάνι-μάνι.

Για πότε ήρθαν με σπαθιά
οι Κερασοβίτες όλοι.
Οι Τούρκοι δε θα φεύγανε
ποτέ τους για την πόλη.

Τούρκοι σφαγμένοι κείτονταν
στο δρόμο, στο χαντάκι
και τα' άλικο το αίμα τους
κυλούσε στο αυλάκι.

Ένας μονάχα γλύτωσε
κι αυτός, ακόμα τρέχει.
Χώθηκα μεσ' τον καφενέ
γιατί άρχισε να βρέχει.

Έτσι εσώθη η τιμή
και η υπόληψή μας.
Τούρκος δεν ξαναπάτησε,
... ήρθανε οι δικοί μας.

Αυτά είδα και άκουσα
Ψέματα ή αλήθεια.
Δεν ξέρω τώρα τι να πω,
έτσι είν' τα παραμύθια.

ΑΝΤΩΝΗΣ Ν. ΖΗΚΑΣ

ΔΙΑΚΟΠΕΣ
ΣΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ

Κεράσοβο, Μόλιστα
και Γαναδιό
του Σμόλικα τ' αγνάντια...
Εκεί που αναδεύονται
οι πηγές
όπου ξαπλώνουν τ' άστρα...

Σαν να φιλούν τον ουρανό
μικρή - μεγάλη Άρκτος,
ρίχνουν τις πλεξούδες
τους στη γη,
Αώο και Βοϊδομάτη.

Μοσχοβολούν οι ρεματιές
χρυσόμηλα σπαρμένες,
αγράμπελη και σμέουρα
σαν όμορφες κυράδες...
Κι απ' την Αστράκα οι ψυχές
φεύγουνε πάντα χορτάτες.

Τρανοί μαστόροι στέριωσαν
τα διαβατά γιοφύρια...
σχολεία, δρόμους
κι εκκλησιές,
την ξακουστή
Μολυβδοσκέπαστη
της Κόνιτσας στολίδια.

Σούρτα φέρτα τα κλαρίνα
με ηπειρώτικα τραγούδια.
Σύρε κι έλα οι χοροί
ντάπα-ντούπα τα νταούλια
φύγαμε για Σαμαρίνα.

Και του χρόνου με υγεία,
να 'ρθουν πάλι τα κλαρίνα.
Κεράσοβο-Αγιά Παρασκευή,
με την όμορφη πλατεία...!

(Μια επισκέπτρια
του χωριού)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΓΑΜΟΙ

-Ο **Σπύρος Ν. Αποστόλου** παντρεύτηκε την αγαπημένη του **Αλέκα Παπαδημητρίου** στις 7 Μαΐου 2011 στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου Καματερού.

-Ο **Κωνσταντίνος Γ. Χαλκίδης** παντρεύτηκε την αγαπημένη του **Αναστασία Μπουλούκη** το Σάββατο 25 Ιουνίου 2011 στον ιερό ναό Κοίμησης της Θεοτόκου στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης.

-Ο **Αριστομένης Ν. Σκαλωμένος** παντρεύτηκε την αγαπημένη του **Ανδριανή Κουσαθανά** το Σάββατο, 19 Ιουνίου 2011 στον ιερό ναό Αγίου Δημητρίου Παλαιού Ψυχικού.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Η **Μαριάνθη Παντ. Καραγιάννη** και ο σύζυγός της **Παντελής Γιοσμάς**, απέκτησαν το πρώτο τους τέκνο, αγοράκι στις 16 Μαρτίου 2011.

-Ο **Δημήτρης Γκουντούλης** και η σύζυγός του **Μαριάννα** απέκτησαν στις 27 Μαρτίου 2011 το τέταρτο παιδάκι τους, κοριτσάκι.

- Η **Χρύσα Σπ. Τσιάτσιου** και ο σύζυγός της **Γιώργος Σταματόπουλος** απέκτησαν αγοράκι στις 27 Απριλίου 2011.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Στις 29 Απριλίου 2011 ο **Ανδρέας Μ. Νταγκοβάνος** και η σύζυγός του **Κάτια** βάπτισαν τα κοριτσάκια τους στο χωριό. Τα ονόματα των νεοφώτιστων είναι **Βασιλική** και **Μελίτα**.

- Την Κυριακή 27 Μαρτίου 2011, η **Μαρία Απ. Τζιμοτόλη** και ο σύζυγός της **Ηλίας Ντούγιας**, βάπτισαν στην Ιερά

Μονή Αγίου Νεκταρίου Αίγινας το αγοράκι τους και το όνομα του νεοφώτιστου **Απόστολος**.

-Ο **Κώστας Δ. Καναβός** και η σύζυγός του **Ελένη** βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 29 Μαΐου 2011 στον ιερό ναό Παναγίας Κιάτου. Το όνομα του νεοφώτιστου **Διονυσία-Νικολέττα**.

- Η **Μαρία Αλ. Παπακώστα** και ο σύζυγός της **Δημήτριος Στάης** βάπτισαν το παιδάκι τους την Κυριακή 26 Ιουνίου 2011 στον ιερό ναό Παναγίτσας Γαλασίου. Το όνομα του νεοφώτιστου **Ιωάννης**.

ΘΑΝΑΤΟΙ

-Στις 9 Απριλίου 2011 απεβίωσε ο **Σπύρος Γ. Ζούκας** σε ηλικία 47 ετών. Η κηδεία του έγινε στο νεκροταφείο Αγίων Αναργύρων.

-Στις 25 Απριλίου 2011 απεβίωσε η **Περσεφόνη Κ.Τζίνα** και η κηδεία της έγινε στο χωριό.

- Ο **Κώστας Λ. Σκαλωμένος** απεβίωσε στις 27 Μαΐου 2011 και η κηδεία του έγινε στο χωριό.

- Η **Σταυρούλα Π. Εξάρχου** απεβίωσε στις 29 Μαΐου 2011 σε ηλικία 89 ετών και η κηδεία της έγινε στο χωριό.

- Σε ηλικία 90 ετών, άφησε την τελευταία του πνοή τα ξημερώματα της Πέμπτης 2 Ιουνίου 2011, ο **Απόστολος Νάκος** στο Μούλκι Κορινθίας, όπου έγινε και η κηδεία, στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

- Η **Μαριάνθη Ζήκα** αποβίωσε στις 18 Ιουνίου 2011 και η κηδεία της έγινε στο χωριό.

Καλό ταξίδι κυρ-Κώστα!

Από μικρό ανταρτόπουλο στα βουνά της Ηπείρου, ο Κώστας Σκαλωμένος αφιέρωσε τη ζωή του στον αγώνα και αργότερα στην οικογένειά του. Ατσαλωμένος στις μάχες για μια νέα Ελλάδα, χωρίς «προστάτες» και «δανειστές», ο Σκαλωμένος έφυγε με χιλιάδες άλλους αγωνιστές στην Τασκένδη. Εκεί ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την ταξική του συνείδηση, μέσα απ' τα επιτεύγματα της «μπαρουτοκαπνισμένης» Σοβιετικής Ένωσης, αλλά και από τις δυσμενείς αλλαγές που ακολούθησαν το 20ό Συνέδριο.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ τις κουβέντες μου με τον κυρ Κώστα! Μυαλό ξυράφι, ανάλυση απλή και κατανοητή, διήγηση που σε ξύπναγε απ' το λήθαργο. Μιλούσε για τις μάχες του εμφύλιου με τόση ζωντάνια και τόσες λεπτομέρειες, που νόμιζες ότι τα έβλεπες όλα δίπλα σου, όπως ακριβώς είχαν γίνει!

Κι έπειτα, η μεγάλη παρηγοριά μου την εποχή που άρχισε η αντίστροφη μέτρηση. Όταν όλοι υμνούσαν τον... μέγα ανανεωτή της... περεστρόικας, ο κυρ Κώστας άστραφτε και βροντούσε! «Προδότες, θα διαλύσουν τα πάντα», έλεγε και τα μάτια του γυάλιζαν, θαρρείς έτοιμος να ξαναπάρει τ' όπλο για να υπερασπιστεί αυτά που τόσο καλά γνώριζε...

Ο κυρ Κώστας δεν πρόδωσε ποτέ του! Δεν άφησε άλλη κληρονομιά στα παιδιά και τα εγγόνια του, έξω απ' το καθαρό του κούτελο. Είναι κάτι που κουβαλώ κι εγώ απ' τους γονείς μου, αυτό το βάρος της τιμίας παράδοσης. Χρέος μας είναι να μην την προδώσουμε ούτε εμείς. Ειδικά σήμερα, που άνθρωποι σαν τον Κώστα Σκαλωμένο κάνουν αισθητή την απουσία τους...

Χρήστος Α. Φωτιάδης (Εφημερίδα ΑΜΑΡΥΣΙΑ / 4.6.2011)

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

Ναι, πέρασαν 10 χρόνια και θεωρώ υποχρέωσή μου, να ευχαριστήσω τον κ. Κανναβό, για το ποίημα που έγραψε εις μνήμην του πατέρα μου, δείχνοντας το σεβασμό και την αγάπη του προς το άτομό του, αναγνωρίζοντας το ήθος και τις αξίες του.

Χωρίς παιδικά χρόνια, πικρά νιάτα και γρήγορη ωρίμανση, λύγιζαν τα γόνατα, έπεφτε, χτύπαγε και σηκωνόταν πιο δυνατός κάθε φορά, τρέχοντας να πιάσει τη ζωή απ' τα κέρατα (όπως έλεγε).

- Μην την φοβάστε τη δουλειά, να σας φοβάται αυτή.

- Καμάρι μου, ό,τι πιάνεις χρυσάφι να γίνεται.

Ευχήθηκε η γιαγιά του και η ευχή της έπιασε και ό,τι έπιανε καλώς καμωμένο.

- Μην στενοχωριέσαι, είχα μια γεμάτη ζωή, δεν θέλω τίποτα άλλο, πέρασα καλά. (είπε στο τέλος της ζωής του)

- Και αυτό το κρατάω και με παρηγορεί. Ότι έβλεπε τη θετική πλευρά της ζωής με ανοικτό μυαλό και καρδιά.

- Για μένα δεν πέθανε κανείς τους, απλά έφυγαν ...!

Μετά την άρνηση και τον θυμό από τον χαμό τους, κάνει ένα – κλικ – το μυαλό και αμύνεται. Τους έχεις μέσα σου, στο μυαλό σου, στα όνειρά σου, τους κουβαλάς παντού και πάντα.

Δεν πεθαίνουν ποτέ.

Φεύγει η εγωιστική έλλειψη και σκέφτεσαι και πορεύεσαι θετικά κι αισιόδοξα, όπως θα 'κανε κι εκείνος, κρατώντας τα όμορφα της ζωής.

Βλέπεις τα μάτια της αδελφής σου, στο πρόσωπο των παιδιών της, αισθάνεσαι τον πατέρα σου σε κάθε κίνηση και σκέψη.

Πάντα θα σέρνει το χορό, στην πλατεία του χωριού, όπως μόνο αυτός ήξερα να κάνει.

Έτσι τον θυμάμαι από μικρό παιδί κι έτσι θα μείνει για πάντα στη μνήμη μου.

Να καμαρώνω που ήταν και θα είναι ο μπαμπάς μου – που με λένε – η Μπούλα του Κιτσάκη.

Μπούλα Κιτσάκη-Δρακοπούλου

Φτωχότεροι χωρίς το Σπύρο, το καμάρι μας!

Συγκλονισμένοι, συντετριμμένοι, άφωνοι κα βουβοί, με άφατο πόνο και οδύνη, που δύσκολα συγκρατιόταν, κλάμα και δάκρυα απ' την αδόκητη, αιφνιδιαστική φυγή του αξιαγάπητου λεβέντη και βαφτιστήρι μου Σπύρου Γ. Ζούκα, σύσσωμοι σχεδόν οι Κερασοβίτες της Αθήνας, περιχώρων της, συγγενείς απ' την Καλαμπάκα και το Κιάτο, φίλοι, γειτόνοι και γνωστοί, συγκεντρώθηκαν και αποτέλεσαν την τιμητική του πομπή, το στερνό του αντίο για την αιωνιότητα της άφθαρτης και άληκτης μνήμης του. Ήταν αποχαιρετισμός φορτισμένης συγκίνησης, διάστασης δράματος και τραγωδίας για τα άγευτα, αναπόλαυτα νιάτα του, για τη δυστυχία ορφάνιας και απορροφισμένου που αφήνει στα δυο χαριτωμένα αγγελούδια του, στην αφοσιωμένη γυναίκα του, στη χαροκαμένη μάνα του και στα απαρηγόρητα αδέρφια, συγγενείς και φίλους του. Πώς να πιστέψεις το απίστευτο, ανεπανόρθωτο, που δεν το χωράει ο νους για ένα τόσο νέο και ωραίο παλικάρι που έσφυζε σφρίγος ζωής; Πώς να κατανοήσεις και να συνειδητοποιήσεις το αναπάντεχο, που όλα γκρεμίστηκαν, ανατράπηκαν κι έφτασε τόσο πρόωρα στο Ωμέγα ο δικός του κύκλος ζωής στα 46 του χρόνια; Ορφανή μεγάλωσε η μάνα του! Ορφανή συνάντησε και τη γυναίκα του! Νωρίς ορφάνεψε κι αυτός και τώρα, ορφανές μένουν οι κορούλες του! Απανωτά και αλλεπάλληλα τα χτυπήματα στο σπιτικό του κι αν προσθέσουμε και τα πρόσφατα των ξαδέρφων του Χρήστου και Σούλας, πώς να βρεθούν αντοχές και κουράγιο χωρίς ραγίσματα καρδιάς κι αγιάτρευτες βλάβες της;

Σφίγγουν σε ιλίγγους τα μηνίγγια, με πάνε και με φέρνουν ακαθόριστα και με σεργιανίζουν σε φάσεις, σε γεγονότα και χρόνια περίσσιας χαράς, περηφάνιας και ευτυχίας με το Σπύρο και την όμορφη οικογένεια του αλησμόνητου πατέρα του, που μας είχε κάνει την υψηλότερη τιμή να κουμπυριάσουμε και να βαφτίσουμε, να δεθούμε άρρηκτα με σχέσεις ακατάλυτες, αστείρευτης αγάπης, πηγαίων, αμοιβαίων αισθημάτων και αγνών, ασάλινων δεσμών. Ήταν και για μας ο Σπύρος ελπίδα δύναμης και απαντοχής. Άκουγα στα τηλεφωνήματά του το «νονέ» και πλημμύριζε το είναι μου αγαλλίαση και ευχαρίστηση. Χαιρόμασταν, καμαρώναμε και θαυμάζαμε το Σπύρο! Ήταν προικισμένος, χαρισματικός, προκομμένος και περήφανος άντρας. Τον κοσμούσαν αρετές και προσόντα του πατέρα του με κορωνίδες την υποδειγματική, ακαταμάχητη φιλοτιμία και εργατικότητα, τη μπεσαλίδικη αγάπη για ανυστερόβουλους κι ανιδιοτελείς φίλους και συγγενείς, την υπέρμετρη αγάπη για το χωριό και τους συγχωριανούς του, την κρυστάλλινη ειλικρίνεια και την αναμφισβήτητη συνέπεια σε λόγια και έργα. Θησαυρός ο ψυχικός του κόσμος, το ήθος και ο χαρακτήρας του, διαμάντια αράγιστα, να προβληματίζουν και να παραδειγματίζουν σε

σωφροσύνη και υπευθυνότητα. Μαθήτευσε με δίψα στον άξιο, δεξιότεχνη πατέρα του και τον ξεπέρασε με το κοφτερό μάτι και την οξυδέρκεια πνεύματος, να αναδειχτεί άριστος, περιζήτητος τεχνίτης και να καταξιωθεί για ικανότητες με ό,τι καταπιάνονταν.

Πονόψυχος, ανοιχτόκαρδος και κουβαρντάς, απ' το υστέρημά του, στην περιποίηση και στα κεράσματα φίλων. Επιλεκτικός στις φιλικές του παρέες. Συχνά έδινε την εντύπωση ανέμελου παιδιού, που με απρόσμενη λεβεντιά είχε ξεπεράσει τα δύσκολα. Έδειχνε πως τίποτα δεν τον φόβιζε, τίποτα δεν ήταν ανυπέρβλητο και ακατόρθωτο μπρος στο ΑΝΟΙ-

ΧΤΟ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝ. Διέθετε πολλή θέληση, αποφασιστικότητα και δυναμισμό. Τολμούσε και ρίσκαρε! Πικραίνονταν από ατυχίες και αποτυχίες, μα δεν απογοητεύονταν, δεν παραιτούνταν από προσπάθειες. Ζούσε έντονα τη νιότη του, σε γιορτές και εκδηλώσεις, με καλή παρέα, μέσα κι αυτός. Στοργικός και τρυφερός πατέρας δεν ήθελε να στερήσει κάτι απ' τη χαρά και την ευτυχία των παιδιών του.

Έφυγε και άφησε ανεξίτηλα τα χνάρια του, σαν αποτυπώματα υποθηκών σε αρχές και αξίες να τηρούμε και να σεβόμαστε. Ήταν εκείνο το τρισκατάρατο Σάββατο, 9 του Απρίλη, που η ζηλοφθόνα μοίρα μπαμπέσικα του έκοψε το νήμα της ζωής του. Ανυπόμονες τον καρτερούσαν οι κόρες του να ακούσουν το τρίξιμο της πόρτας, να πεταχτούν στην αγκαλιά του, να τον γεμίσουν φιλιές και χάρδια. Με λαχτάρα τον καρτερούσε και η Μαρία με τη μάνα του με τον Λάζαρο και είχαν στρωμένο το τραπέζι. Όμως είχε ανοίξει η γης και τον πήρε για τον Άδη σπέρνοντας χαμό και χαλασμό ολέθρου, απελπισίας και απόγνωσης. Είθε η Μαρία και τα παιδιά του, η μάνα του και τ' αδέρφια του, οι συγγενείς και οι φίλοι του, όλοι που τους αγάπησε και τον αγάπησαν, να βρουν το κουράγιο και ν' αντέξουν τον δυσβάσταχτο πόνο. Ο Σπύρος, με την αξιοπρεπή στάση ζωής του, λάτρευε και τιμούσε ό,τι αγαπούσε και κακό σε κανέναν δεν έκανε. Έτσι ας τον θυμόμαστε και ζωντανή να κρατήσουμε τη μνήμη του. Θα μας λείπει πάντα. Θα είμαστε φτωχότεροι χωρίς αυτόν.

Εγώ, ο νουνός του, που τον κράτησα μωρό στην αγκαλιά μου, χάνω τα λόγια μου. Κορφολόγησα τυχαία και λιτά, όπως ένα ματσάκι αμάραντα από το Κεράσοβο και απ' το Κάντισκο της γιαγιάς του, να ραντίσω στο νωπό του μνήμα με την ευωδιά του μύρου της βάφτισής του.

Στη μνήμη του Σπύρου, η νονά του κι εγώ, προσφέρουμε 50€ για ενίσχυση του περιοδικού «Κεράσοβο» που αγαπούσε πολύ. Μάης 2011

Ο νουνός του
Γιάννης Καναβός

Ανυφαντιού Γεύσεων
- Παραδοσιακή Κρητική Ταβέρνα

Ιφιγενείας 7 Καματερό
τηλ. 2102315556 - 6976674618

ΓΚΑΤΖΕΣ ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
Ντόπια Κρέατα Παραγωγής μας

ΚΑΛΠΑΚΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΗΛ. 2653041717, ΚΙΝ. 6945747713